

staat vooral uit mensen uit El Salvador en Honduras. Zij zijn woensdag Guatemala binnengekomen. De Amerikaanse president Donald Trump zette de Mexicaanse regering vorig jaar mei onder druk om de stroom van migranten uit Centraal-Amerika richting de VS in te dammen. Hij dreigde onder meer met verhoging van de importtarieven. In reactie begon de Mexicaanse president Andrés Manuel López Obrador meer werk te maken van het tegenhouden van migranten.

ANTIETKMAAL ROCOCO
 Ma-Vrijdag **Open 9-4pm**
BIG INVENTORY SALE+
ZATERDAG OPEN 9am-1
DIA BETICO 25 Jan
YARDSALE start 9am
ROCOCO PLAZA
Kraamhuur :741-5640
FLEAMARKET #ONE
ZONDAG 2 FEB 2020

Ta Busca/Looking
For/Gezocht
Toyota Fortuner
 Automaat
 Diesel,
 Jaar : 2006-2010
Tel.565-3611

Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
 Dienstverlening met een
 persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
 Beatrixstraat 34 • Oranjestad
 email: insurance@asca.aw

University of Aruba

Lecture

Older adults and lifelong learning on Aruba

This presentation is based on a research conducted through the University of the West Indies in 2017 that investigated the perspectives on the role of a formal education program on Aruba in facilitating lifelong learning among 50 to 65 year olds. Economically dependent on the hospitality & tourism industry, one third of Aruba's population is aged fifty or older suggesting that people are living longer and healthier lives presenting new demands on the socio-cultural, economic and education realities. The study raises the awareness of the phenomenon among stakeholders and contributes to knowledge and understanding to address the lifelong learning needs and aspirations of older adults in a formal adult education program. The conclusions uncover possibilities for lifelong learning among 50 to 65 year olds through formal adult education but require all noses to be pointed in the same north .

Speaker
 With a Master's Degree in Education majoring in Adult Education Ryan Maduro is currently the General Director for Colegio EPI. His life's mission is to live life to its maximum potential through self-discovery, self-development, life-long service.

Date: Wednesday, January 22
Time: 7 pm
Aula, University of Aruba
Entrance is free of charge

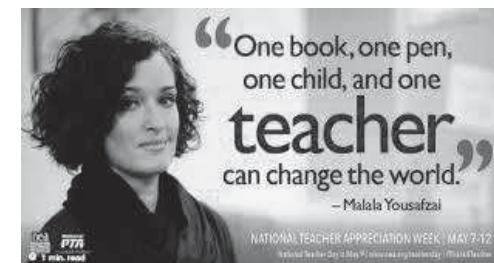
Info. & registration:
www.ua.aw

Het Bestuur van de **Stichting Middelbaar Onderwijs Aruba** roept sollicitanten op voor de functie van docent in de volgende vakken:

1ste graads vacatures:
• Wiskunde- Nederlands -
Natuurkunde – CKV (beeldende vorming) - Spaans

2de graads vacatures:
• Wiskunde - Nederlands

“One book, one pen,
 one child, and one
teacher,
 can change the world.”
 ~ Malala Yousafzai
NATIONAL TEACHER APPRECIATION WEEK | MAY 7-12
 National Teacher Day | 2019 | www.nctm.org/teaching | #NationalTeacherDay

Datum indienstreding : 1 augustus 2020

Schriftelijk sollicitaties met motivering en curriculum vitae na het verschijnen van deze advertentie te richten aan:
 Het Bestuur van de Stichting Middelbaar Onderwijs Aruba.
 t.a.v. mevr. Gilda Kelly, HR adviseur
E-mail: gilda.kelly@colegioarubano.aw
Sluitingsdatum: uiterlijk 28 februari 2019

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website:
<http://colegio.ca-ict.net/>

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT PRINCIPAL

VALID JANUARY 18 & 19, 2020
SCHEDULE IS SUBJECT TO CHANGE
WWW.THEMOVIESARUBA.COM

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT RENAISSANCE

BAD BOYS FOR LIFE SATURDAY 3:00 – 6:00 – 8:00 – 9:15 – 10:30 SUNDAY 2:30 – 6:30 – 7:30 – 9:00 – 10:00	R	SP SUB
DOLITTLE SATURDAY 2:15 – 4:45 – 7:00 SUNDAY 2:00 – 4:15 – 6:00	PG	SP SUB
1917 SATURDAY 5:30 SUNDAY 5:00	R	SP SUB
SPIES IN DISGUISE SATURDAY&SUNDAY 1:45	PG	
LIKE A BOSS SATURDAY&SUNDAY 4:00 – 8:15	R	SP SUB
JUMANJI: THE NEXT LEVEL SATURDAY&SUNDAY 10:10	PG13	SP SUB

BAD BOYS FOR LIFE SATURDAY&SUNDAY 2:15 – 5:00 – 6:45 – 9:00 – 11:35*	R	SP SUB
DOLITTLE SATURDAY&SUNDAY 11:55 – 1:45 – 4:00 – 6:20	PG	SP SUB
1917 SATURDAY&SUNDAY 8:00	R	SP SUB
LIKE A BOSS SATURDAY&SUNDAY 7:00	R	SP SUB
UNDERWATER SATURDAY&SUNDAY 4:45	PG13	SP SUB
THE GRUDGE SATURDAY&SUNDAY 10:30	R	
SPIES IN DISGUISE SATURDAY&SUNDAY 12:15 – 2:30 – 4:15	PG	
STAR WARS: THE RISE OF SKYWALKER SATURDAY&SUNDAY 8:45	PG13	SP SUB
JUMANJI: THE NEXT LEVEL SATURDAY&SUNDAY 1:00 – 9:30 – 11:45*	PG13	SP SUB

2 FOR 1 TICKETS

ON MONDAY'S, TUESDAY'S AND WEDNESDAY'S

Only applicable at The Movies @ Principal

* LATE NIGHTS MOVIES ARE ONLY APPLICABLE ON SATURDAY

THE MOVIES PREMIUM – VIP “VIP must be 13 years or older guided by an adult to access this experience”		
BAD BOYS FOR LIFE SATURDAY&SUNDAY 7:30 – 8:30 – 10:15 – 11:15*	R	SP SUB
DOLITTLE SATURDAY&SUNDAY 12:30 – 3:00	PG	SP SUB
1917 SATURDAY&SUNDAY 5:45	R	SP SUB
LIKE A BOSS SATURDAY&SUNDAY 5:15	R	SP SUB
STAR WARS: THE RISE OF SKYWALKER SATURDAY&SUNDAY 2:00	PG13	SP SUB

DBZ door voorraad grieprikken heen

ORANJESTAD — De 3500 grieprikken die de Dienst Besmettelijke Ziekten (DBZ) van de Pan American Health Organization (PAHO) heeft ontvangen, zijn op. Omstreeks september/oktober zijn er weer nieuwe vaccins beschikbaar. De kwetsbare groepen zijn volgens de DBZ allemaal voorzien van een vaccin tegen influenza.

Dit meldt de Directie Volksgezondheid (DVG) waar DBZ onder valt in een persbericht. Volgens de DVG zijn de vaccins tegen influenza wegens de grote vraag voor de eerste keer in de geschiedenis op. DVG meldt dat door de goede samenwerking tussen de huisartsen alle mensen die onder de risicogroepen vallen zijn voorzien van een grieprik, en noemt de behaalde resultaten zelfs een succes. De exacte datum waarop de nieuwe grieprikken weer beschikbaar zijn wordt later bekend gemaakt.

Risico's van griep

Eerder schreef de *Amigoe* al over de risico's die aan griep vastzitten. In totaal waren er in 2019 zo'n 372 door het laboratorium bevestigde gevallen, een verdubbeling van het aantal gevallen in 2018.

30 procent van de griepgevallen bestond uit kinderen jonger dan vijf jaar en 17 procent uit mensen ouder dan 65 jaar. Beide leeftijdsgroepen hebben extra risico op complicaties – waaronder het oplopen van een 'respiratoir syncytieel virus' (rsv, een van de belangrijkste veroorzakers van verkoudheid, red.) bij kinderen – samen met mensen met een chronische aandoening zoals diabetes en hartklachten, of die

lijden aan hoge bloeddruk.

Bestelling nieuwe grieprikken

De eerstvolgende grieprikken worden volgens een verpleegkundige van de DBZ omstreeks september/oktober dit jaar weer door PAHO geleverd. "De afgelopen jaren was het aantal geleverde grieprikken altijd hetzelfde. Vaak waren er zelfs grote delen over", vertelt de verpleegkundige aan de Amigoe. Op de vraag of er bij de aankomende levering rekening wordt gehouden met het stijgende aantal meldingen, zegt de verpleegkundige dat die beslissing op bestuurlijk niveau zal moeten worden gemaakt.

Griepgolf eiste drie doden

Tot 31 december 2019 waren er zo'n 164 mensen met griep opgenomen in het Horacio Oduber Hospitaal (HOH) vanwege complicaties of voor extra zorg omdat ze in een risicogroep zitten. Uiteindelijk kwamen hiervan drie mensen te overlijden als gevolg van een influenza-infectie die leidde tot complicaties.

Defensie intensiveert patrouilles rond ABC-eilanden

Foto: Defensie Caribisch Gebied

ORANJESTAD — Het marineschip Zr.Mr. Groningen intensiveert de patrouilles rondom Aruba, Bonaire en Curaçao. Het stationsschip van de Commandant der Zeemacht in het Caribisch Gebied met aan boord een NH-90 helikopter, ondersteunt de kustwacht om de maritieme grenzen van de eilanden te bewaken tegen criminele activiteiten. Voorbeelden van illegale activiteiten zijn onder meer drugstransport, illegale migratie, mensenhandel en vuurwapensmokkel. De patrouilles hebben als doel de bestrijding van de criminaliteit. Dit gebeurt in samenwerking met het Rescue and Coordination Center, de Metal Sharks, het Dash vliegtuig en de helikopter van de Kustwacht Caribisch Gebied. De kustwacht wordt hierbij ook ondersteund door de Arubaanse en Curaçaose militie.

Luchthaven Reina Beatrix wil klimaatneutraal worden

Vervolg van pagina 1

Als voorbeeld van een veranderingsproces in de operatie geeft hij draaiende vliegtuigmotoren. "Een van de dingen die we kunnen doen is ervoor zorgen dat vliegtuigmotoren zo min mogelijk draaien. Veel vliegtuigen komen te vroeg aan en moeten wachten tot hun gate vrijkomt. Dan staan ze een half uur met draaiende motoren en stoten veel CO2 uit. We proberen samen met de luchtvaartmaatschappijen tot een oplossing te komen. Hoe kunnen ze op tijd landen zodat ze direct naar de toegewezen gate kunnen rijden en zorgen dat deze ook beschikbaar is, waar ze hun motoren uitzetten." Om met zijn allen duurzamer te werken is een Airport Collective Decision Making (ACDM)-proces nodig, legt de coo uit. "Iedereen die op de luchthaven werkt, dus luchtverkeersleiding, grondafhandeling, luchtvaartmaatschappijen, AAA, enzovoort, gaat werken met een gemeenschappelijke dataset zodat ze allemaal tijdig over dezelfde informatie beschikken. Zo weet iedereen precies wanneer een vliegtuig verwacht wordt en wanneer het landt, dan kunnen wij aanpassingen doen aan de gates zodat deze ook op dat moment beschikbaar zijn." Ook beschikt de Air Naviga-

tion Services Aruba (ANSA) sinds vorig jaar over een nieuwe radar, het surveillancesysteem ADS-B, waardoor vliegtuigen efficiënter kunnen landen en vertrekken. Voorheen moest er minstens 10 tot 12 mijl ruimte tussen de toestellen aangehouden worden, maar hiermee is dit gehalveerd naar 4 of 5 mijl.

Proces

Bij AAA zijn er slechts 250 mensen in dienst, maar op de luchthaven werken ruim 2000 mensen. Al deze bedrijven wordt gevraagd om de hoeveelheid energie die ze gebruiken te verminderen en nieuwe elektrisch aangedreven uitrusting aan te

schaffen om de CO2-uitstoot te beperken. Bijvoorbeeld de bedrijven die het transport van de koffers verzorgen, maken nu nog gebruik van tractoren op diesel.

Benschop legt hij uit dat in de contracten die de AAA afsluit met deze bedrijven wordt gevraagd om nadat deze voertuigen zijn afgeschreven, te investeren in elektrische aangedreven voertuigen en apparatuur in plaats van door diesel. 'Het gaat zo'n vijf tot tien jaar duren om onze processen samen met de processen van derden af te stemmen voor het reduceren van de CO2-voetafdruk', verwacht hij.

Techniek achter computersysteem HOH blijkt kwetsbaar Cyberaanvallen belangrijk aandachts-punt in Arubaanse medische netwerken

ORANJESTAD — Een ziekenhuis in Leeuwarden kreeg deze week ook te maken met een aanval van hackers. In tegenstelling tot het Arubaanse Horacio Oduber Ziekenhuis (HOH) was het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL) zeer open over de aard van de aanval en hun verdediging. Het geeft inzicht in de problemen waar het HOH mee te kampen heeft.

Dat het Leeuwarder ziekenhuis meer informatie verspreidde is wel te verklaren, ze lijken de aanval namelijk te hebben afgeslagen. Bij het binnendringen van de gijzelsoftware, de ransomware, sloeg hun systeem alarm en konden ze actie ondernemen. Hun beveiliging is opgebouwd met meerdere schillen en de werking van de schadelijke software bleef beperkt tot de buitenste schil. Het ziekenhuis was van buitenaf enige tijd niet meer digitaal bereikbaar, intern ging alles gewoon door.

Citrix

Het MCL geeft aan dat het probleem ligt in het gebruik van de Citrix. Dat is software die al 25 jaar bestaat en regelt dat computers kunnen werken op een centrale server. Het MCL gebruikte Citrix voor computers die van buiten het ziekenhuis de centrale computer benaderden. Van Citrix is inmiddels bekend geworden dat het een lek in de beveiliging bevat. Het bedrijf werkt er hard aan om dat lek te dichten, maar het zal minimaal

Snacktruck met mes en machete overvallen

SAN NICOLAS — Een gewapende overval vond vanochtend in alle vroegte plaats op een snacktruck achter Carnival Village. De politie kreeg er rond drie uur 's nachts een melding van en ging er op af. De overval zou zijn gepleegd door twee gemaskerde mannen die aankwamen met een machete en een mes. Ze spraken Papiaments en gingen er vervolgens vandoor met een geldbedrag van zo'n 700 florin. Met de buit vluchtte het duo te voet in noordelijke richting. Het Atraco Team doet onderzoek naar de zaak. Wie tips heeft kan deze anoniem melden via het nummer 11141.

Gebruikers

Of Citrix de oorzaak was van de HOH-problemen of alleen maar een bijkomende factor, is onbekend. Wie een computersysteem wil beveiligen heeft te maken met meer zaken. Gebruikers van een netwerk zijn misschien wel de grootste risicofactor. Een netwerk zonder gebruikers is het ideaal van iedere systeembeheerder, wordt er wel eens gepraat. Gebruikers gaan achteloos om met hun wachtwoorden of openen bijlagen van e-mails waarna een virus zich kan installeren. Als het systeem dan niet onmiddellijk alarm slaat, installeert het virus zich, doet

voorlopig niets, maar infecteert wel alle bestanden en back-ups. Daarna begint pas de eigenlijke aanval die alles verlamt en volgt de vraag om losgeld. Naar verluidt is het openen van zo'n verdachte e-mail het begin geweest van alle ellende op het HOH.

Huisartsen

Ook de huisartsen op Aruba maken gebruik van een centraal computersysteem met de naam Promedico. Jan Segers van ITP Caribbean geeft aan dat Promedico niet gevoelig is voor de cyberaanvallen die nu ziekenhuizen teisteren. Citrix speelt geen rol, de opzet van het systeem is heel anders, de huisartsen werken via het internet over een beveiligde verbinding met de centrale server en moeten, net al bij de bank, inloggen met een wachtwoord en een token. Onderscheppen van de communicatie is heel lastig en de webserver van Promedico staat achter een zwaar beveiligde firewall. Medische gegevens staan weer op een andere server die opnieuw voldoende afgeschermd is. Segers heeft er alle vertrouwen in dat situaties als bij het HOH de Arubaanse artsen bespaard blijven. E-mails worden niet geopend binnen het Promedico-systeem.

ImSan

In een uitgebreid antwoord op vragen van de *Amigoe* laat ImSan weten dat men daar goed voorbereid is op

de cybergevaars. Weliswaar werkt men met Cerner, maar niet met de Citrix-component. "Citrix heeft geen invloed op ons datasysteem", schrijft ImSan-directeur Joel Rajnherc. Uit de reactie van ImSan is op te maken dat men bezig is met een nieuw systeem. Daarvoor zijn externe deskundigen ingeschakeld om de veiligheid te garanderen. Alle mogelijkheden om op het netwerk van ImSan te komen met computers van personeel of bezoekers zijn afgesloten. ImSan doet al het nodige om de data veilig te beheren en op te slaan en de systemen up-to-date te houden, meldt het medisch centrum.

Verzekeringen

Grote bedrijven hebben inmiddels verzekeringen afgesloten om zich te vrijwaren van de grote schade die cyberaanvallen in hun bedrijf kunnen veroorzaken. Ook ImSan is op dit moment met een buitenlandse maatschappij in gesprek over zo'n verzekering. Het midden- en kleinbedrijf lijkt echter nog te weinig oog te hebben voor de gevaren die op de loer liggen. De kans op een hack is evenwel groter dan de kans op brand volgens de verzekeraars. Alleen een verzekering afsluiten is overigens niet afdoende. De verzekeraars eisen dat het bedrijf alle moeite doet om gevaren buiten te sluiten en hun software up-to-date te houden.

Politie zoekt ooggetuigen in zaak Cacique Macuarima

ORANJESTAD — Het Korps Politie Aruba (KPA) is op zoek naar ooggetuigen in verband met het brandincident bij de basisschool Cacique Macuarima dat vorige week plaatsvond.

Dat liet het KPA gistermiddag weten in een bericht aan de pers. Het KPA doet een oproep aan mensen die iets hebben gezien of meer informatie hebben over deze zaak, gebruik te maken van de lijn van de politie 11141. Eerder schreef de *Amigoe* dat een politiepatrouille in Santa Cruz in de nacht van zondag 12 januari brand bij de Cacique Macuarima School had geconstateerd. De brand was in een van de leslokalen aan de voorzijde van de basisschool ontstaan en verspreidde zich later naar een tweede lokaal. Twee brandweerwa-

gens kwamen ter plaatse om de brand te blussen en ook de Officier van Dienst was aanwezig. Door recente regenbuien waren de wegen nat, wat ervoor zorgde dat de brandweer er langer dan normaal over deed om bij de brand te komen. De schade aan de voorste vleugel van de school is vrij groot en trof in totaal vier leslokalen en de meisjes toiletten, en er zijn duidelijk zichtbare tekenen van vandalisme. Het onderzoek naar de mogelijke daders is nog lopende en er zijn beelden aangetroffen van beveiligingscamera's van de nabijgelegen kleuterschool Cacique Aterima waarop twee jongens te zien zouden zijn met bedekte gezichten.

Deze week kon de schooldirecteur aan deze krant verzekeren dat alle leerlingen van de basisschool vanaf maandag 20 januari weer

gewoon les krijgen. Na de heraansluiting van water en elektra en het veilig maken van het terrein door onder meer plaatsing van een hekwerk rondom de beschadigde vleugel, kunnen de leerlingen in de rest van de school terugkeren. De leerlingen van de compleet afgebrande zesde klas zullen verhuisd worden naar het computerlokaal op het terrein. Leerlingen van de getroffen vijfde klas zullen tijdelijk gehuisvest worden bij de Laura Wernet Paskel School. De twee vierde klassen waarvan de lokalen aanzienlijke rook- en waterschade hebben geleden, worden geplaatst bij het Colegio Santa Famia in Pos Chiquito.

Diverse instanties en bedrijven hebben deze week donaties gedaan voor het opknappen van de school en er is ook via Pay.aw van Setar een crowdfundingactie gestart.

VACATURE MELDING

Instituto Medico San Nicolas (ImSan) heeft als doelstelling het aanbieden en bevorderen van optimale medische zorg van klinische, poliklinische en ambulante aard en de toegankelijkheid daarvan voor alle burgers. Momenteel wordt nog géén klinische zorg verleend.

Op dit moment is modernisering en uitbreiding van het gebouw gaande. Dit in verband met de nieuwe zorg functies, n.l. ambulante chirurgie, incl. oogheelkunde, sterilisatie, radiotherapie, radiologie en laboratorium.

Voor haar operatiecomplex is ImSan op zoek naar de hieronder vermelde personeelsleden:

**Operatiekamer assistenten all round
Anesthesie assistenten
brancadier**

Voor haar oog poli:

Een medewerker met de TOA (Technisch oogheelkundige assistent)-opleiding

Gaarne uw verzoekschrift + C.V. , vóór 31 januari 2020 te richten aan het hoofd personeelszaken, dhr. J. Trimon, Pastoor Hendrikstraat 10, San Nicolas, Aruba.
E-mail: j.trimon@imsan.aw

UIT BEELD – IN BEELD

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Het kan intrigeren, emotio-neren en choqueren of voor eeuwig op je net- vries worden gebrand. De *Amigoe* zoekt wekelijks de meest indrukwekken- de en mooie foto's uit die de krant om redactionele redenen net niet hebben ge- haald.

Eerste hatchling

Vol goede moed is deze klei- ne net uit het ei gekropen en gaat de wijde wereld in. Deze babyschildpad is vol- gens TurtugAruba de eer- ste 'hatchling' van 2020 en komt voort uit een nest dat 18 november 2019 op Aruba is gelegd. Volgens de schild- paddenorganisatie is het op- merkelijk dat de Hawksbill- zeeschildpadden ook in no- vember en december nesten hebben gelegd op Curaçao en Barbados.

Schoonheid

Premier Evelyn Wever-Croes (MEP) werd omringd door schoonheid afgelopen week op het Bestuurskantoor. Ze mocht namelijk alle missen Aruba ontvangen en erken- nen die Aruba internationaal mochten vertegenwoordigen het afgelopen jaar.

Uit de brand helpen

Deze week stond onder an- dere in het teken van de brand die woedde bij de Cacique Macuarima School waardoor verschillende lokalen volle- dig afbrandden. Diverse in- stanties doneerden geld voor de wederopbouw en op de

Foto: Kaland Wever-Croes

Schoonheid

Foto: TurtugAruba

Eerste hatchling

Foto: WEB N.V.

Gehoorscherming

foto is te zien hoe een team van de brandweer bezig is het pand te ontruimen.

Gehoorscherming

Wie zijn gehoor wil bescher- men tijdens deze carnavals- periode kan beter maar oordopjes gebruiken. Zoals elk jaar zet de instantie Quota zich in om deze tijdens de parades uit te delen, maar ook alvast voorafgaand als promotie. Zo kregen verschil- lende organisaties deze week oordopjes uitgereikt, waar- onder WEB.

Groen denken

Sinds het verbod op plastic producten voor eenmalig ge- bruik is ingevoerd zijn er bij diverse bedrijven groenere alternatieven te vinden. Zo ook bij Superfood waar onze verslaggever herbruik-

Foto: Brandweer Aruba

Uit de brand helpen

Foto: Melissa Stumper

Groen denken

bare zakjes te koop zag voor groente en fruit. Met deze zakjes hoeft de consument geen plastic te gebruiken voor het inpakken van verse groente of fruit. Chapeau!

MARTIJN TRADING
ARUBA

Wil je werken bij een lokaal toonaangevend distributie bedrijf op het gebied van food, non food en personal care? Wellicht zijn we op zoek naar jou?

Martijn Trading Company Aruba is ter versterking van het commerciële team op zoek naar geschikte kandidaten voor de functie van:

BRAND MANAGER NON FOOD & PERSONAL CARE

Functie informatie

Je werkzaamheden zullen onder meer bestaan uit het onderhouden van contacten met internationale leveranciers en lokale afnemers. Daarnaast ben je verantwoordelijk voor het managen van een portfolio van gerenomeerde merken op het gebied van non food & personal care; met een duidelijke focus op het optimaliseren van het bestaande product/merk assortiment in de markt, product introducties en marketing innovaties welke als doel hebben het versterken van merk-bekendheid en loyaliteit onder lokale consumenten.

Daarnaast ben je verantwoordelijk voor het inkoop- en voorraadbeheer van deze merken en productgroepen.

In de dagelijkse uitvoering geef je leiding aan en motiveert, een sales & merchandising team. Een resultaat- en oplossingsgerichte, dynamische, 'hands-on' instelling is onontbeerlijk voor het uitoefenen van deze functie. Multitasken is je op het lijf geschreven! Je rapporteert aan de Commercial Manager.

Functie eisen

- Afgeronde HBO opleiding;
- 3-5 jaar relevante werkervaring, bij voorkeur in een commerciële functie;
- Goede cijfermatige en analytische vaardigheden;
- Brede functionele oriëntatie: Marketing, Digital, Category Management, Sales;
- Georganiseerd, pro-actief, accuraat en creatief;
- Goede contactuele en communicatieve eigenschappen;
- Behersing van het Nederlands, Engels en Papiaments (Spaans is een pré);
- Business savvy.

Arbeidsvoorwaarden

Naast verantwoordelijkheid over internationale topmerken, kan je rekenen op uitstekende primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, bestaande uit: basissalaris, vakantiegeld, 13e maanduitkering, een performance afhankelijke bonus en een pensioenregeling.

Ben jij die enthousiaste kandidaat die het werken in een professioneel en gestructureerd bedrijf binnen een dynamische omgeving helemaal ziet zitten, en je herkent jezelf in bovenstaand profiel? Dan nodigen we je graag uit om te reageren op deze vacature.

Stuur je sollicitatie brief en CV uiterlijk 31 januari 2020 naar:

martijn.aruba@martijn-trading.com

Alleen met gekwalificeerde kandidaten zal contact opgenomen worden.

KOORYMAN
THERE IS **ALWAYS** SOMETHING TO DO

 FOLLOW US
KOORYMAN.ARUBA

DEALS OF THE WEEK
Offer valid from Friday January 17th till Thursday January 23rd 2020 or while supplies last.

DUMBBELL SET

- Two pieces set
- 2 kg each

46.⁹⁹
or 1880 Fun Miles

YOGA MATT TOWEL

- Size 170 x 60 cm
- Available in 3 assorted colors

23.⁹⁹
or 960 Fun Miles

JUMPING ROPE

- Electronic counter
- Length 275 cm

17.⁹⁹
or 720 Fun Miles

SPORTS BOTTLE

- 500 ml
- Available in 3 assorted colors

5.⁹⁹
or 240 Fun Miles

 7 DAYS OPEN
 2X fun miles
 8x fun miles

 KOORYMANBV.COM
 KOORYMAN.ARUBA

KOORYMAN
THERE IS **ALWAYS** SOMETHING TO DO

Nieuw registratiesysteem voor Arubaanse export

ORANJESTAD — Om de export van Arubaanse waren naar Europa te stroomlijnen werkt de douane sinds 1 januari met een zogenaamde ‘Registered Exporter System’ (REX). Met de introductie van REX komt het oude ‘EUR1 certificaat’ te vervallen. Dat maakte de minister van Economische Zaken, Xiomara Maduro (MEP), bekend op haar Facebookpagina.

Ondernemers die Arubaanse waren willen exporteren naar Europa en daarbij gebruik willen maken van speciale lage tarieven die daarvoor gelden, dienen een aanvraag in te dienen bij de douane voor registratie in

het nieuwe REX-systeem. Dat kan door een online formulier in te vullen dat te vinden is op de website van de Europese Commissie en door een geprint exemplaar per email naar de douane te versturen (info@douane.aw)

of persoonlijk af te leveren bij het douanekantoor aan de L.G. Smith Boulevard 134.

Versnellen procedure
Het nieuwe REX-systeem moet de procedure van exportafhandeling helpen versnellen. Ook kan een bedrijf dat een REX-registratienummer heeft ontvangen dit registratienummer blijven gebruiken bij andere procedures zoals het aanvragen van een Attest van Oor-

sprong (Prueba di Origen) voor Arubaanse waren. Voor de aanvraag van dat Attest van Oorsprong blijft verder gewoon de reguliere procedure van kracht.

Meer inlichtingen over de nieuwe REX-procedure zijn te vinden op de website van de douane www.douane.aw. Bellers kunnen via telefoonnummer 523-8888 vragen naar douanemedewerkers Carondina Leijdekkers of Eliane Riley.

Educatieve kinderanimaties in het Papiaments

WILLEMSTAD — Layssa Vos-Pimentel en Dave Vos, een jong stel met twee kinderen op Curaçao, hebben een educatieve website gelanceerd met een cartoonfiguur speciaal voor kinderen tussen de nul en de vijf jaar. Deze is geheel gesproken en gezongen in het Papiaments.

Het echtpaar Vos bemerkte dat kinderen opgroeien in een technologisch geavanceerde wereld en steeds meer zelf kiezen wat ze willen zien en in welke taal, maar dat de eigen taal Papiaments ontbrak. In mei 2019 creëerden ze cartoonfiguur Ñi, een meisje van twee jaar op

Curaçao. Haar nieuwsgierigheid is de motor om samen verschillende woorden en objecten in het Papiaments te leren. Zij doet dit samen met haar vrienden Pako, Lupita, Igi, Fili, Dino, Porkito, Nola, Fladi, Kiki, Ishi en Yena.

Om muziek en stemmen voor de verschillende eilanden te maken zijn de artiesten Jeon, Jandino Asporaat en Irsais benaderd. Deze verleenden hun medewerking aan het project ondanks hun drukke agenda. Jeon is de muzikale producer van Ñi en in welke taal, maar dat de eigen taal Papiaments ontbrak. In mei 2019 creëerden ze cartoonfiguur Ñi, een meisje van twee jaar op

Jandino Asporaat spreekt geluid in voor Dibo de papegaai.

zijn ervaringen op zee. En het Bonerianse talent Irsais speelt Kabi de kabriet, die heel goed is in rekenen. De stem van Ñi wordt ingesproken door Qu-Lainey Jansen. Andere stemmen worden verzorgd door Jayzley Brown, Iszair Rodriguez, Jayrich Koolman, Kanisha Sluis, Akisha Albert, Kiana Cova, Rozanne Thiel en Rendry Bryson. Op de website kan men klik-

ken naar de versies voor de verschillende eilanden. De Arubaanse versie is www.eni-online.tv/aw.

Op dit moment staan er drie YouTube video's op en zijn er kleurplaten te downloaden. Binnenkort komen er ook andere knutselactiviteiten bij. Het project ontving steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied.

Ahata lanceert Aruba Magazine

ORANJESTAD — De Aruba Hotel & Tourism Association (Ahata) lanceert in samenwerking met HCP Media een nieuwe publicatie, genaamd Aruba Magazine. Het nieuwe magazine fungeert als gids voor toeristen en is gevuld met verschillende bestemmingen en activiteiten op het eiland. Dit laat de Ahata weten in een persbericht. Aruba Magazine wordt gedistribueerd aan de gasten van hotels die deel uitmaken van Ahata. Naast de distributie aan hotelgasten kan het nieuwe Aruba Magazine ook digitaal worden bemachtigd. Volgens het persbericht verschijnt de eerste editie van het magazine deze maand. Volgens Tisa LaSorte, voorzitter en ceo van de Ahata bevat het nieuwe magazine onder meer verschillende culturele en historische activiteiten op het eiland. “Met de expertise van HCP hebben we een mooie publicatie gecreëerd die de historie, bezienswaardigheden, activiteiten, kunst en cuisine van het eiland definieert”, aldus LaSorte.

Photo: AHATA

Fysiotherapievereniging lanceert vier nieuwe commissies

ORANJESTAD — De Arubaanse Vereniging van Fysiotherapeuten (AVF) heeft onlangs vier nieuwe commissies opgericht. Dit om volgens eigen zeggen de vereniging te versterken voor zowel de leden als in onderhandelingspositie naar de algemene zorgverzekering AZV toe.

Dat maakt de AVF bekend via Facebook waar zij een officieel statement plaatsen. Er bestaat nu naast het dagelijks bestuur bestaande uit Marlon Maduro, Anne-mieke Dijkhout, Conny van Niel, Milly Bagheri en Marlon Thode, de commissie wet- en regelgeving die wordt gevormd door Tamara Lo Fo Sang, Jorita Brink, Anne-mieke Lemm, Ramona Burgos, Omar Tromp, Gieseles Escalona en Sjoerd van der Vaart. Daarnaast bestaat er nu ook een commissie communicatie die gevormd wordt door Suzette, Richardson, Mimi Ponson, Malbina

Aruba Wellness

Aanpassing

Henry Does is arts en schrijver. Op deze plek verhaalt hij elke zaterdag over wellness-ervaringen in de natuur en andere contexten van Aruba. Voor reacties op deze column: henrydoes@hotmail.com.

Jamie was bioloog in Manhattan. Hij wilde het nieuwe jaar 2020 met zijn twaalf jaar oude zoon Martin beginnen met een vroege ochtend duik in de Caribische zee. Maar Martin had eerst even met zijn blote voeten in het aanspoelende zeewater gestaan en vond het nog te koud. Zijn pa lachte begripvol en deed een belofte: ‘Als we erin duiken zal je het water heel snel niet meer als koud ervaren. Kom je mee?’. Martin pakte de uitgestoken hand van zijn vader en samen renden ze over het zand van Eagle Beach de zee in om hun duik te nemen. De initiële koude ervaring van Martin maakte snel plaats voor een verfrist gevoel, hij had er het niet eens meer erover. De zon kwam net op en hij wees zijn vader op de

kleurschakeringen van de ontwakende hemel. Toen zij later in het restaurant van het hotel genoten van het ontbijt, zei Martin: ‘Je hebt gelijk gehad pa, het kou gevoel was heel snel weg.’ Jamie antwoordde kort: ‘Aanpassing’. Direct reagerend op de vragende blik van Martin zei hij: ‘Ons lichaam signaleert de kou, maar als we het toch moeten doorstaan, helpt het ons het te verdragen. Signalering maakt plaats voor aanpassing. De norm om te

alarmeren wordt bijgesteld.’ Martin kreeg vroeg een belangrijke levensles. Want wat voor de temperatuur geldt, gaat bijvoorbeeld ook op voor stress en bloeddruk. Wij worden eerst door een verhoogd spanningsniveau gewaarschuwd voor over- of onderbelasting (verveling), maar als we daar geen actie op ondernemen en alsmaar op dezelfde wijze doorgaan, volgt teloorgang van het signaal door aanpassing van de norm. Zo sluipt bijvoorbeeld een hoge bloeddruk erin zonder dat wij het merken of glijden we langzaam richting burn out. Dit biologische fenomeen van aanpassing maakt dat in gezondheidsbevordering en preventie een realistische lichaamsbewustwording als relevant in zelfzorg wordt gezien. Bij een signaal stilstaan om te kunnen bepalen wat een verstandige reactie kan inhouden, welke gedragsopties voorhanden zijn. Dat geldt niet alleen voor de signalen bij gebeurtenissen, maar ook bij signalen in anticipatie. Hopelijk houdt Martin zijn les van Eagle Beach vast.

AnThropical performance in Utrecht

UTRECHT/ORANJESTAD — De Arubaanse choreograaf en danser Alydia Wever treedt op 20 januari op in Utrecht met haar performance AnThropical. Dit vindt plaats bij Galerie SANAA in het kader van het tienjarige jubileum van de galerie.

SANAA viert haar jubileum met de tentoonstelling Roots & Routes. Op 20 januari is de galerie de locatie voor netwerkevenement Art Meat #10. Dit is een netwerkevenement voor professionals uit de beeldende kunstsector van Utrecht en vindt twee tot drie keer per jaar plaats op wisselende locaties in de stad. Om 21.15 uur vindt die avond de performance AnThropical The New Age of Reason / The Age of Collection Exploration of Aruban Culture and Caribbean Connections plaats. Alydia Wever creëerde de originele performance voor de Havana Biennial 2019. ‘Anthropical’ is een voorstelling over de cultuur van Aruba in het verleden, het heden en de toekomst. Wever werd voor de biënnale uitgenodigd door curator Jose Manuel Noceda Fernandez. Kunstenaars Kevin Schuit, Glenda Heyliger en

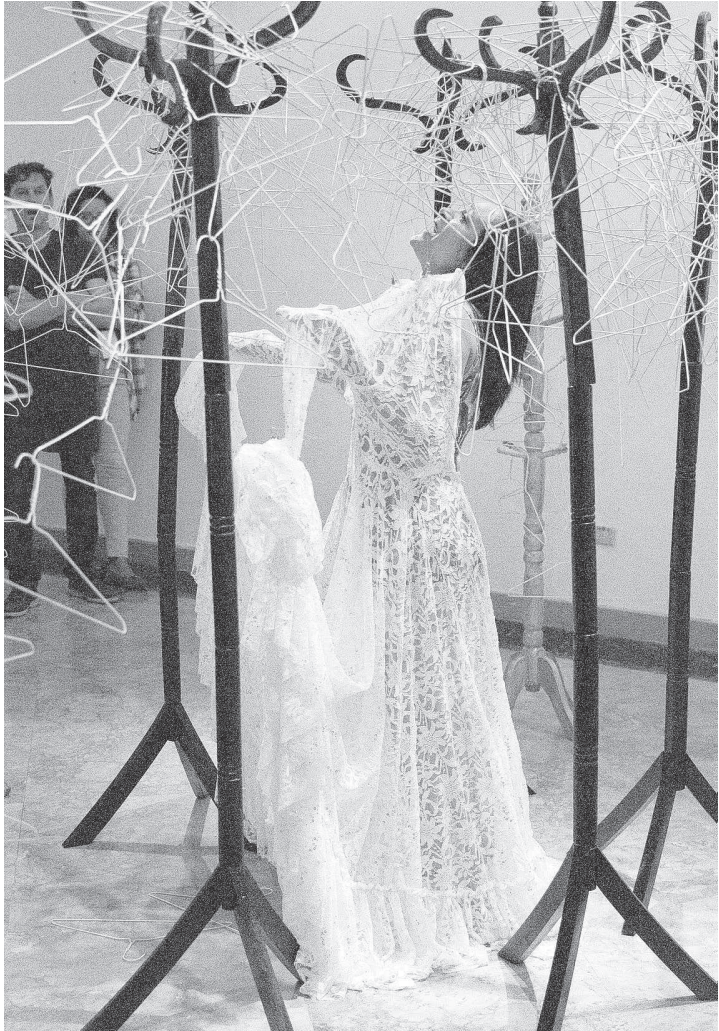

Foto: Ryan Oduber

Oduber werkten samen met de Arubaanse dansers Eva Croes, Kevin Gumbs en Orwin Gomes die in Nederland wonen, alsmede een groep van tien Cubaanse dansers.

Hier kwamen vijf kunstwerken en vier dansperformances uit die te zien waren in Havana. De kostuums zijn ontworpen door Doriene van de Wijst.

Vanavond prijsuitreiking namenwedstrijd exoplaneet en ster

ORANJESTAD — De prijsuitreiking van de namenwedstrijd voor de ster WASP-39 en exoplaneet WASP-39b vindt vanavond om acht uur plaats in het Nationaal Park Arikok. Zoals deze krant al eerder schreef Roselly Everon er met de eerste prijs vandoor aangezien zij de winnende namencombinatie ster Malmok en exoplaneet Boca Prins verzon. Een foto-expositie in verband hiermee zal een aantal weken in het bezoekerscentrum van het park hangen.

In verband met het 100-jarig bestaan van de International Astronomical Union (IAU) mochten 128 landen, waaronder Aruba, officiële namen geven aan een ster en een bijbehorende exoplaneet buiten ons eigen zonnestelsel. De ster en bijhorende exoplaneet die aan Aruba waren toegewezen zitten in de Virgo-constellatie en

hadden de wat saaie namen WASP-39 en WASP-39b. De namen verwijzen naar het SuperWASP-North Array camerasysteem op het Canarische eiland La Palma dat de ster en de planeet in de Virgo-constellatie heeft ontdekt. Die ontdekking werd in 2011 bekendgemaakt. Voor Aruba heeft een speciale commissie bestaande uit kunstenaar Marian Abath, archeologen Harold Kelly en Raymundo Dijkhof en Papiamento-expert Maritsa Everon uit 33 inzendingen elf combinaties van typisch Arubaanse namen gekozen, op basis van de criteria van de IAU. Uit die naamcombinaties kon het publiek vervolgens kiezen en online stemmen op een winnaar. De naamcombinatie Malmok/ Boca Prins kreeg de meeste stemmen. Op de tweede plaats eindigde de combinatie Trom/Bongo, verzonnen door Nando Mullers en Caiquetio/Crioyo van Ronaly van der Biest werd derde.

Euro

Winst

AMSTERDAM — De Euro-pese beurzen zijn gisteren met winsten het weekeinde ingegaan. Beleggers trokken zich op aan de aanhoudende recordreks op Wall Street en meevallende macro-economi-sche cijfers uit China. Op het Damrak was navigatiedienst-verlener TomTom een opval-lende stijger. De AEX-index op Beursplein 5 sloot 0,6 procent hoger op 615,57 punten. De MidKap klom ook 0,6 procent, tot 940,44 punten. Frankfurt, Londen en Parijs gingen tot 1 procent vooruit. TomTom gaat zijn kaarten en andere producten leveren aan Huawei. Die Chinese smartphonemaker werkt aan een eigen besturingssysteem voor zijn telefoons, sinds de toegang tot Android van het Amerikaanse Google door sancties beperkt is. Na het bericht schoot de beurskoers van TomTom 3 procent omhoog. Hoeveel geld er met de deal is gemoeid, is niet bekend. Bij de hoofdfondsen ging ASML 0,3 procent vooruit. De Amerikaanse ambassadeur in Nederland bevestigde in *Het Financieele Dagblad* dat Amerika niet wil dat de geavanceerde chipmachines van ASML aan China worden geleverd. Volgens minister voor Buitenlandse Handel Sigrid Kaag maakt het kabinet echter zijn eigen afweging over de kwestie. Ook Beter Bed (min 3,6 procent) stond in de schijnwerpers, na een handelsupdate. In Parijs ging Casino bijna 5 procent onderuit. Het supermarktconcern is negatiever geworden over de resultaten op de Franse thuismarkt door de aanhoudende protesten over de pensioenhervormingen. Verder won Richemont een kleine 5 procent in Zürich. Het Zwitserse luxeconcern zag de kwartaalomzet stijgen ondanks de protesten in Hongkong.

Wall Street

Records

NEW YORK — De Amerikaanse aandelenbeurzen zijn gisteren wederom met recordstanden gesloten. De stemming werd nog steeds gesteund door optimisme over het Chinees-Amerikaanse handelsakkoord en goede kwartaalresultaten van bedrijven. Daarnaast waren de ogen gericht op vliegtuigmaker Boeing, die een nieuwe softwarefout heeft ontdekt in probleemtoestel 737 MAX. De Dow-Jonesindex eindigde 0,2 procent hoger op 29.348,10 punten. De breed samengestelde S&P 500 won 0,4 procent tot 3329,62 punten en technologiebeurs Nasdaq steeg 0,3 procent tot 9388,95 punten. Donderdag gingen de graadmeters ook al met records de handel uit. In China werd bekend dat de economie van dat land vorig jaar in het traagste tempo is gegroeid in bijna drie decenia. De winkelverkoppen en de industriële productie in China namen in de laatste maand van het jaar echter sterker dan verwacht toe. Op macro-economisch gebied waren er tevens cijfers over de woningbouw en de industriële productie in de Verenigde Staten. De woningbouw nam in december zeer sterk toe. Boeing ging ruim 2 procent onderuit. Oliedienstverlener Schlumberger opende de boeken. De resultaten waren beter dan analisten hadden verwacht en het aandeel Schlumberger won ruim 1 procent. De distributeur van industriële producten Fastenal (min 1,4 procent) kwam ook met cijfers, maar kreeg de handen van beleggers niet op elkaar. Snap, het bedrijf achter de app Snapchat, won verder bijna 5 procent dankzij een verhoging van het beleggingsadvies door UBS. De Zwitserse bank verlaagde juist het advies op Twitter (plus 0,1 procent).

Witte Huis overweegt steekpenningen te legaliseren

WASHINGTON — De Amerikaanse regering overweegt om het legaal te maken voor bedrijven uit de Verenigde Staten om buitenlandse ambtenaren om te kopen. Dat heeft economisch adviseur van het Witte Huis Larry Kudlow bevestigd.

“Ik wil niets definitiefs zeggen over het beleid, maar we kijken ernaar”, stelde de vertrouweling van president Donald Trump in antwoord op een vraag van een verslaggever over de zogeheten

Foreign Corrupt Practices Act uit 1977. Dat Kudlow hierover aan de tand gevoeld werd, komt door een nieuw boek van twee journalisten van The Washington Post. Daarin

staat dat Trump heeft geklaagd over de genoemde wet en er eerder al op heeft aangedrongen het verbod te schrappen. “Het is gewoon zo oneerlijk dat Amerikaanse bedrijven geen steekpenningen mogen betalen om zaken in het buitenland te doen”, zo wordt Trump in het boek geciteerd. “Dat gaan we veranderen.” De bewuste wet is bedoeld

om te voorkomen dat partikulieren en bedrijven in de VS geld betalen of geschenken aanbieden aan buitenlandse ambtenaren als een manier om buitenlandse klandizie binnen te halen. Critici van de wet klagen evenwel dat de regels Amerikaanse bedrijven op achterstand zetten in andere landen, waar steekpenningen soms gebruikelijk zijn.

Google-moeder Alphabet meer dan 1 biljoen waard

Photo Shutterstock

MOUNTAIN VIEW — Het moederbedrijf van Google is voor het eerst door de grens van 1 biljoen dollar aan beurswaarde gebroken. Daarmee behoort technologieconcern Alphabet naast techreus Microsoft, iPhonemaker Apple en oliegigant Saudi Aramco tot de club van de waardevolste bedrijven ter wereld.

De koers van het aandeel Alphabet ging sinds januari gestaag omhoog en doorbrak de magische grens donderdag. De grote

vraag is hoe lang de Google-moeder aan deze waarde kan vasthouden. Webgigant Amazon behoorde ook even tot de 1 biljoen dollar-club,

maar nam inmiddels weer afscheid van zijn plek.

Een belangrijke test komt voor Alphabet in februari, wanneer het concern een kijkje in de boeken over vorig jaar geeft. Beleggers zullen de advertentieinkomsten scherp in de gaten houden. Daarnaast willen veel beleidsmakers het

technologieconcern onder strenger toezicht stellen uit privacy- en mededingingsoverwegingen. Verder moet topman Sundar Pichai zich in zijn eentje kunnen bewijzen. Hij kan niet meer rekenen op de steun van oprichters Sergey Brin en Larry Page, die zich onlangs terugtrokken uit het bestuur.

Boeing ontdekt nog een softwarefout in 737 MAX

CHICAGO — Boeing heeft een nieuwe softwarefout ontdekt in probleemvliegtuig 737 MAX. Daardoor duurt het mogelijk nog langer voordat het toestel weer de lucht in mag.

Het gaat om het systeem dat in het vliegtuig controleert of andere monitoringsystemen wel correct werken. Boeing is al bezig met de nodige updates en staat daarover ook in contact met de Amerikaanse luchtvaartautoriteit FAA. “Onze hoogste prioriteit is ervoor zorgen dat de 737 MAX veilig is en voldoet aan alle wettelijke vereisten voordat hij weer in gebruik

wordt genomen.” Toestellen van het type 737 MAX staan al sinds maart vorig jaar aan de grond, nadat binnen het bestek van vijf maanden twee dodelijke crashes met het model waren gebeurd. In totaal kwamen 346 mensen om het leven. De twee vliegtuigongelukken, in Indonesië en Ethiopië, zijn vermoedelijk het gevolg van een veiligheidssysteem dat de neus naar beneden bleef drukken doordat een sensor niet goed werkte. Boeing moet van luchtvaartautoriteiten eerst alle technische mankementen in het toestel verhelpen voordat de 737 MAX weer mag vliegen.

Microsoft mikt op klimaatneutraliteit in 2030

REDMOND — Softwaregigant Microsoft wil in 2030 meer CO2 uit de atmosfeer halen dan hij uitstoot. Twintig jaar later wil het bedrijf evenveel van het broeikasgas uit het milieu hebben gehaald als het sinds zijn oprichting in 1975 heeft uitgestoten. Dat maakte topman Satya Nadella bekend.

Om de doelstellingen te halen, wil het concern in 2030 de eigen directe uitstoot van broeikasgassen met meer dan de helft hebben verlaagd.

Emissies die voortkomen uit het energieverbruik

van het bedrijf moeten dan tot bijna nul zijn teruggebracht. Ook het doel om in 2050 alle vervuiling uit het verleden te hebben gecompenseerd, slaat op directe emissies en uitstoot door elektriciteitsverbruik.

Microsoft, naar beurswaarde gemeten een van ‘s werelds waardevolste bedrijven, steekt daarnaast 1 miljard dollar in een innovatiefonds. Dat moet de ontwikkeling van technologieën voor het verminderen en opslaan van CO2 versnellen.

Ook wil het bedrijf leveranciers en klanten helpen met technologische middelen om de eigen uitstoot te verminderen.

T-Mobile introduceert nu al 5G-abonnement voor mobiel

DEN HAAG — Telecomaانبieder T-Mobile verkoopt vanaf volgende maand een 5G-abonnement. De veiling voor de frequenties voor die nieuwste generatie mobiel internet, die hogere snelheden en minder vertraging belooft, is nog niet geweest. Klanten van het abonnement krijgen echter toegang zodra T-Mobile een 5G-netwerk beschikbaar heeft. Het

bedrijf denkt nog dit jaar een landelijk dekkend netwerk voor die nieuwste techniek te kunnen hebben. Als reden om nu al een 5G-abonnement aan te bieden, geeft T-Mobile de beschikbaarheid van telefoons die geschikt zijn voor de nieuwe techniek. De eerste daarvan komen in het eerste kwartaal in Nederland op de markt.

Loonstijging in december sterker dan ooit

DEN HAAG — De loonstijging in cao-afspraken in Nederland was in december hoger dan ooit. Volgens cijfers van werkgeversorganisatie AWWN bedroeg de gemiddelde afgesproken loonstijging vorige maand 3,1 procent.

De in december gemaakte loonafspraken duiden mogelijk op een hervatting van de stijgende trend van de afgelopen twee jaar na een afvlakking in oktober en november, aldus AWWN. In december werden 23 nieuwe cao-akkoorden afgesloten, wat minder is dan in dezelfde maand in

andere jaren. Volgens AWWN kan dit duiden op onderhandelingen die moeizamer verlopen dan normaal. De oorzaak voor stroom onderhandelingen en de focus op loon is de loonwens van de vakbonden, in het bijzonder de eis van 5 procent van FNV die door werkgevers als te hoog wordt gezien, schrijft de vereniging. Over heel 2019 gingen de lonen in cao-afspraken met gemiddeld 2,79 procent omhoog. Het aantal aflopende cao's lag vorig jaar op 440, voor 3,1 miljoen werknemers. Het aantal vernieuwde cao's kwam uit op 318, voor 2,6 miljoen werknemers.

WE SAVE, WE CARE, WE EDUCATE!

E-mail: info@animalrightsaruba.com

Website: www.animalrightsaruba.com

Phone numbers: **593-4584**

For donation Aruba Bank, account number: 123.311.213

NEW YORK				AMSTERDAM			
	17-Jan				17-Jan		
DOW JONES	29,342.71	0.15%	AEX	615.57	0.57%		
S&P 500 INDEX	3,324.93	0.24%	ARCELOMITTAL	14.64	-0.07%		
NASDAQ	9,367.08	0.11%	AEGON NV	3.97	0.10%		
AMAZON.COM INC	1,865.53	-0.66%	KONINKLIJKE AHOL	22.57	2.15%		
APPLE INC	316.65	0.45%	AKZO NOBEL	87.98	0.01%		
BAIDU INC-SP ADR	139.93	0.32%	ASML HOLDING NV	270.90	0.26%		
BERKSHIRE HATH-B	231.31	0.68%	DSM (KONIN)	110.50	1.05%		
BOEING CO/THE	328.57	-1.03%	HAL TRUST	145.60	0.14%		
CITIGROUP INC	81.15	0.19%	HEINEKEN NV	103.65	2.22%		
COCA-COLA CO	56.96	0.24%	ING GROEP NV	10.62	0.00%		
COSTCO WHOLESALE	303.96	0.31%	KPN (KONIN) NV	2.75	0.77%		
WALT DISNEY CO	145.04	-0.06%	KONINKLIJKE PHIL	45.03	0.99%		
3D SYSTEMS CORP	11.58	-2.16%	RANDSTAD NV	54.86	0.37%		
EBAY INC	35.66	-0.72%	ROYAL DUTCH SH-A	26.41	-0.28%		
FACEBOOK INC-A	221.27	-0.23%	TOMTOM	10.24	3.01%		
GENERAL ELECTRIC	11.79	-0.42%	TOTAL SA	48.51	-0.58%		
ALPHABET INC-A	1,464.04	0.96%	UNILEVER NV	51.07	0.77%		
HP INC	21.77	0.46%	W.P. STEWART HOL	616.93	1.47%		
HOME DEPOT INC	231.59	1.21%					
INTEL CORP	59.51	-0.25%	SCOTIA FUNDS		16-Jan		
JOHNSON&JOHNSON	149.13	0.63%	MONEY MARKET	13.5570	0.01%		
MICROSOFT CORP	166.14	-0.02%	US DOLLAR BOND	2.8230	0.24%		
PROCTER & GAMBLE	126.78	0.56%	GLOBAL EQUITY	3.2812	0.86%		
ROYAL DUTCH-ADR	58.53	-0.41%	US EQUITY	18.4411	1.18%		
STARBUCKS CORP	93.70	1.20%	CANADIAN EQUITY	2.9077	0.95%		
TWITTER INC	34.00	-0.56%	FUNDS		16-Jan		
WALMART INC	115.07	-0.72%	BGF CONT EUR FLEX	33.11	0.21%		
EXCHANGE TRADED FUND			BGF EMKT BOND	19.17	0.37%		
ALERIAN MLP - AMLP	8.84	-0.51%	BGF FIX INC GBL OP	14.87	0.00%		
ISH GBL HY BD - GHYG	49.98	-0.16%	BGF GBL ALLOCATION	61.75	0.16%		
ISH IBOXX HY BD - HYG	88.43	-0.01%	BGF USD CORE BOND	17.40	0.06%		
ISH SELECT DIV - DIVY	107.20	0.30%	BGF USD HI YIELD BND	35.79	0.06%		
ISH MSCI EMKT - EEM	46.08	0.24%	TEMPLETON GBL BND	25.32	-0.08%		
ISH MSCI PAC - EPP	48.06	-0.12%	TEMPLETON ASIAN SM	51.93	0.19%		
ISH RUSSELL - IWV	194.20	0.17%	CURRENCIES		17-Jan		
ISH S&P 500 - SPY	202.39	0.30%	YEN/USD	110.1500	0.00%		
ISH EUROPE - IEV	47.34	0.32%	EUR/USD	1.1092	-0.39%		
INVESCO QQQ TRUS	222.70	0.19%	CAN/USD	1.3068	0.20%		
INVESCO DB COMMO	15.73	0.06%	GBP/USD	1.3025	-0.37%		
SPDR S&P INT DIV-DWX	40.63	0.12%	COMMODITIES		17-Jan		
SPDR S&P MID 400	381.84	-0.10%	OIL WTI	58.55	0.05%		
SPDR S&P 600 SMA	73.87	-0.04%	GOLD	1559.31	0.50%		
VANGUARD REIT - VNQ	94.97	0.36%	SILVER	18.05	0.48%		
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	54.71	0.18%	WHEAT	565.25	-1.40%		
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Minister Knops van Koninkrijkszaken:

‘Doorpakken met uitvoeren groeistrategie’

WILLEMSTAD — Bot? Nee, zo zou minister Raymond Knops (CDA) zijn uitspraken niet noemen. “Ik moet de knelpunten kunnen benoemen en ik constateer dat de uitvoering van de punten in de groeistrategie nog te langzaam verloopt.” Ook hekelde hij het debacle met de Girobank, dat te wijten is aan het falende toezicht door de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) op het mismanagement dat bij de Girobank gaande was.

Vooral over dat laatste toonde de minister van Koninkrijkszaken zich fel tijdens de persconferentie aan het einde van zijn vierdaags bezoek aan de eilanden. “Er zijn hele grote fouten gemaakt. Dat is onacceptabel en toont aan dat goed bestuur keihard nodig is. Het gaat hier om geld van de burgers waar ze hard voor werken en dat goed beheerd dient te worden.” Nederland heeft hetzelfde meegemaakt met de kredietcrisis in Europa in 2008. Die heeft veel geld gekost, maar ook veel expertise opgeleverd. Die expertise kan in de vorm van topambtenaren weer aan Curaçao aangeboden worden. De CBCS blijft eindverantwoordelijk. Maar het oplossen van de crisis bij de Girobank moet volgens Knops de hoogste prioriteit hebben.

Voortvarender

Dan moet het Land wel openstaan voor expertise van buiten én voortvarender handelen met het nemen van besluiten om de punten uit de groeistrategie uit te voeren. Knops ziet wel de wil bij de ministerraad, maar nog niet het doorpakken, terwijl het Land Curaçao in een economische crisis verkeert. Premier Eugene Rhuggenaath (PAR) heeft recent bij een bijeenkomst onderkend dat er een tekort is aan capaciteit en expertise.

Openstaan

Met de groeistrategie moet het tekort op de begroting niet verder stijgen. De extra

inkomsten moeten onder andere uit een verhoging van de omzetbelasting en de accijnzen komen. Parallel aan de aanwijzing loopt daarom de samenwerking met Nederland om deze strategie uit te kunnen voeren. Dat vergt echter wederzijds vertrouwen. Knops: “We zijn er om elkaar te helpen. Maar je moet er wel voor openstaan. Het is geen bemoeienis. Het is in het belang van de bewoners van Curaçao.” Op korte termijn zal de Voortgangsc commissie, die de uitvoering van de groeistrategie monitort, met een rapportage komen. Knops wil dit proces van uitvoering gaan aanjagen.

Klesch

De Curaçaoese regering heeft wel voortvarendheid getoond met de recent gesloten deal met de Klesch Group voor het beheer van de raffinaderij, en dus voorlopig behoud van werkgelegenheid. De Nederlandse minister geeft geen oordeel over de deal zelf, maar acht het wel ‘kansrijk, met mogelijkheden voor duurzame ontwikkeling’. Dat Klesch nu een hindervergunning voor vijf jaar heeft gekregen, met daarin dezelfde milieunormen voor de uitstoot als voor PdVSA, getuigt echter niet van duurzaamheid. Terwijl er ook nog een rechterlijk vonnis ligt over de beperking van de uitstoot. De minister acht, uit gesprekken met de premier, de aanpak van de lokale regering verdedigbaar. “Je kan niet alles gelijk stopzetten

vanwege de werkgelegenheid en de grote, economische belangen. In de vergunning is nog ruimte, terwijl daarnaast niet het volledige terrein benut zal worden door de Klesch Group. Dus daar liggen kansen voor nieuwe, duurzame ontwikkelingen.”

Asiel

De samenwerking om voorzieningen te treffen voor de influx van migranten uit Venezuela noemt Knops geslaagd. “De problemen zijn dusdanig groot dat het geen schande is om hulp te vragen en te accepteren. En de waardering voor de hulp van Nederland is er. Vreemdelingenproblematiek blijft een Koninkrijksaangelegenheid, waarbij men zich aan de internationale verdragen moet houden.”

23,8 miljoen

Nederland heeft in dit kader 23,8 miljoen euro beschikbaar gesteld aan Curaçao en Aruba, onder andere in de vorm van technische bijstand. De bestemmingsplannen voor dat hele bedrag zijn inmiddels klaar en worden, in samenspraak met Curaçao, nu stap voor stap uitgevoerd.

Aanwijzing

Over het beroep dat Curaçao heeft aangetekend tegen de aanwijzing, zei Knops tot slot dat de Raad van State inmiddels een reactie heeft gegeven en dat hij zich daarover aan het beraden is. Knops’ inschatting is dat hij in februari of maart met zijn reactie zal komen.

“Die aanwijzing kwam niet uit de lucht vallen. Goed bestuur is een voorwaarde en daar heb je goede, duurzame overheidsfinanciën voor nodig, om uiteindelijk een stabiel klimaat te scheppen.”

Rechtszaak erven Maal geen consequentie voor verdere uitvoering marienpark

WILLEMSTAD — “De overheid gaat gewoon door met de uitvoering van het beleid, ofwel het verder uitwerken van de totstandkoming van het marienpark”, aldus de bevestiging van GMN-minister Suzy Camelia-Römer (PIN) op vrijdag. De reactie van de minister is naar aanleiding van de rechtszaak, aangespannen door de erven Maal (de eigenaren van Oostpunt) tegen de overheid. Hiermee ontkent Camelia-Römer dat met de op handen zijnde behandeling van de rechtszaak, er mogelijk extra verdrag op zal treden in een concrete invulling geven – door de overheid – aan het marienpark.

De minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) vervolgt: “Het staat een burger uiteraard vrij om een gang naar de rechter in te zetten. De bezwaren van de erven Maal ten aanzien van het Landsbesluit houdende algemene maatregelen (Lbham, in het kort als ‘Landsbesluit Spaw-gebied I aangeduid, red.) van het marienpark, is uitvoerig juridisch door deskundigen getoetst, en blijft staan. Men heeft de Lbham zowel intern binnen GMN, als door de afdeling Wetgeving Juridische Zaken (WJZ) laten toetsen. Het huiswerk is op professionele wijze gedaan ten aanzien van onder meer de bestaande wetgeving en eigendomsrechten. Men heeft dus uitvoerig de bezwaren van de familie Maal over dit landsbesluit onderzocht en hen vervolgens middels een brief bericht dat de Lbham klopt, ofwel blijft staan. De rechter zal zich daar nu verder over buigen en de overheid zal een vonnis uiteraad respecteren. Maar het beleid van de overheid wordt gewoon verder uitgewerkt.” Camelia-Römer reageert hiermee tevens op de constatering dat de overheid reeds in 2016 een verpflich-

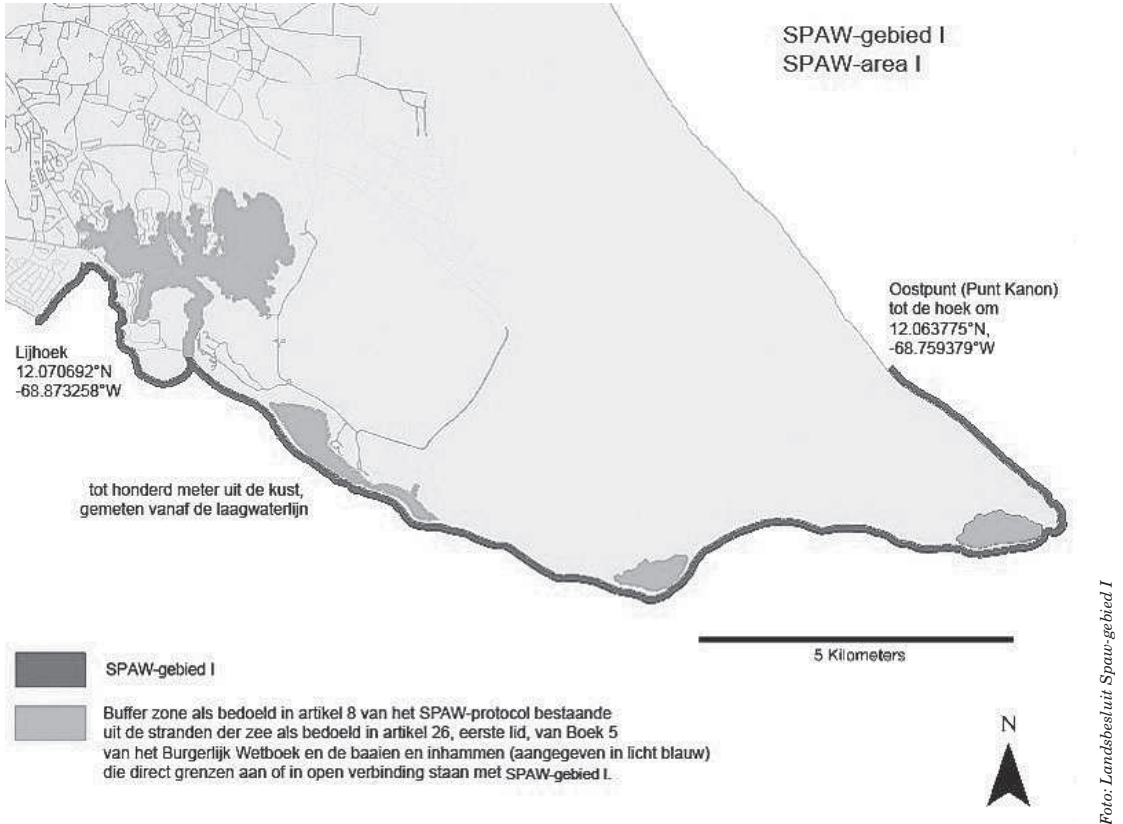

Foto: Landsbesluit Spaw-gebied I

Op deze kaart is aangeduid waar het bij wet beschermde marienpark ligt.

ting aanging om – ter compensatie voor de koraalvernietiging bij de aanleg van de tweede megapier – een bij wet beschermd onderwaterpark van ongeveer 20 kilometer aan koraalrif in te stellen, de Lbham, die op 13 november 2018 werd ondertekend en vervolgens reeds op 1 maart in werking trad, maar dat er nog steeds geen daadwerkelijke invulling is gegeven aan een bij wet beschermd marienpark. “Nou precies, de politieke beslissing om ter compensatie van de koraalvernietiging bij de aanleg van de tweede megapier een marienpark in te stellen, is reeds in 2016 door de overheid genomen. Vervolgens is daarop het beleid afgestemd, en de overheid gaat nu door met de uitvoering daarvan. Men hoeft zich geen zorgen te maken dat de rechter met een vonnis de totstandkoming van het marienpark kan tegengaan. Het zou kunnen zijn dat er misschien een aanpassing moet worden verricht, maar het marienpark komt er.” In een update over het aan-

stellen van een beheerder van het marienpark, zegt de minister: “Er is reeds een besluit genomen dat Carmabi – als wetenschappelijk onderzoeksbureau – over de nodige expertise beschikt en zodoende de aangewezen entiteit is om dit marienpark te beheren. Daar is het ministerie al mee bezig en maandag zal dit tijdens een werkoverleg over de vorderingen wederom nader worden besproken.” Het marienpark loopt vanaf de Caracasbaai langs de zuidkust naar het oosten, bij oostpunt de hoek om en voert verder naar het noordwesten.

Tijdens de aanleg van de Tula-megapier is een koraalstrook vernietigd waarin een aantal beschermde en bedreigde koraalsoorten goed vertegenwoordigd waren, zoals het hertshoornkoraal, het elandgeweikoraal, de Boulder Star coral en de Mountain Star coral. Het beschermde gebied, zoals in de Lbham omschreven, heeft een breedte van 100 meter – het Spaw-gebied I – gemeten

vanaf de laagwaterlijn. Binnen deze 100 meter liggen de koraalriffen.

“Aan het Spaw-gebied I grenst een bufferzone, als bedoeld in artikel 8 van het Spaw-protocol, bestaande uit de baaien en inhammen die direct grenzen aan of in open verbinding staan met het Spaw-gebied, uit de stranden der zee, als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek, en de getijdenzone”, aldus de Lbham. De minister ten aanzien van de bufferzones: “Om het kort samen te vatten, men beweert dat de Lbham ontwikkeling onmogelijk zou maken en dat men er zelfs niet zou mogen zwemmen. Dat klopt niet.” De minister benadrukt dat er slechts sprake is van een ankerverbod op zee – het Spaw-gebied I, ter bescherming van het koraalrif en dat voor de lagunes (de bufferzones) de bestaande wetgeving van toepassing is – er overal vrij gezwommen kan worden, en dat er geen ankerverbod geldt.

Selikor-containerbak gevuld met 1700 kilo Fuikdag-afval

Foto: Hans Pleij

De Selikor-bak gevuld met afval verzameld aan wal en onder water.

WILLEMSTAD — Het waterfestijn Fuikdag, heeft dit jaar 1700 kilo aan afval gegenereerd. Aldus de bevestiging van vrijwilliger Josette Kölker-Boomgaart, die traditiegetrouw de dag na Fuikdag met hulp van haar gezin en vrienden de eerste schoonmaak aan wal op zich neemt. Het betreft een totaalgewicht van hetgeen door de feestgangers is achtergelaten, de schoonmaak van Kölker-Boomgaart aan wal en langs de oever, en de onderwaterschoonmaakactie van duikinstructeur Hans Pleij.

Omdat het afval van de schoonmaak van vorig jaar van Kölker-Boomgaart en de feestgangers apart van de onderwaterschoonmaak

werd opgehaald, is een simpele vergelijking niet mogelijk. Aan wal bracht de schoonmaak vorig jaar, 780 kilo op.

Desondanks zijn Pleij en Kölker-Boomgaart het erover eens dat er verhoudingsgewijs minder afval is aangetroffen. Pleij, bekend om het organiseren van grote onderwaterschoonmaakacties van de stichting Curaçao Clean Up (CCU) en de ‘Dive Task Force’ van de veertien aangesloten Chatalen: “Nou, er was ditmaal een flink verschil. Waar ik voorgaande jaren duikers met drie volle zakken het water uit zag komen, zag ik nu dat men regelmatig met halfgevolle zakken aan kwam lopen. Ik ben zeer zeker happy over het resultaat, want met inzet van de drij-

vende afvalbins is in ieder geval zo’n 300 kilo niet naar de bodem gezakt. Vorig jaar bracht alleen al de onderwaterschoonmaakactie 1250 kilo aan afval op.”

Kölker-Boomgaart: “Als ik hetgeen wij dit jaar op het strand hebben aantreffen, vergelijk met hoe dat in het verleden was, gaan we zeer zeker de goede kant op. We zijn er nog niet, want het mooiste zou zijn indien iedereen daadwerkelijk verantwoordelijkheid neemt voor het eigen afval en het niet achterlaat.” Zowel Pleij als Kölker-Boomgaart benadrukken dat er in aanloop naar Fuikdag, extra aandacht voor dit onderwerp moet komen om de bewustwording over het verantwoord omgaan met eigen afval, verder te bevorderen.

Aanwijzing mogelijk op agenda volgende RMR

DEN HAAG — De begrotingsaanwijzing voor Curaçao komt mogelijk in de volgende Rijkministerraad (RMR) ter sprake. Specifiek gaat het om een reactie van de RMR op het oordeel van de Raad van State van het Koninkrijk. Minister Raymond Knops van Koninkrijksrelaties zei dat gisteren na afloop van de RMR.

“Ik heb daar inmiddels informatie over gekregen, waarover ik me ga beraden. Binnenkort zal ik met een reactie daarop komen,” zei Knops. De minister sluit niet uit dat dit al bij de volgende Rijkministerraad is, die voor 14 februari staat gepland. “Maar het zou ook die daarna kunnen zijn,” zei de

bewindsman.

De afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk beoordeelde de aanwijzing op verzoek van de Curaçaoese regering. De eisen voor financieel evenwicht zijn te streng en in combinatie met het Groeiakkoord bovendien overbodig, betoogde Curaçao eind vorig

Camelia-Römer verder met PIN

WILLEMSTAD — Suzy Camelia-Römer blijft vooralsnog politiek leider van Partido Inovashon Nashonal (PIN). De minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) verklaart desgevraagd ook van plan te zijn mee te doen aan de komende Statenverkiezingen volgend jaar.

PIN deed in 2017 voor het eerst mee aan de Curaçaoese Statenverkiezingen en kreeg 4200 stemmen, goed voor

een parlamentszetel. De partij vormt samen met PAR (6 zetels) en MAN (5 zetels) de huidige coalitie. Als GMN-minister is Camelia-Römer de afgelopen jaren veel in het nieuws in verband met vooral het project Hospital Nobo Otrobanda (HNO), waaronder het Curaçao Medical Center (CMC) valt. Naar aanleiding van de bouw van dit nieuwe ziekenhuis dat vorig jaar 15 november officieel in gebruik werd genomen, heeft zij, ondersteund door haar partij,

ook gepleit voor het houden van een parlementaire enquête. Camelia-Römer verklaarde gisteren dat ze zich nog steeds lekker thuis voelt bij de PIN en dat ze vooralsnog deel zal blijven uitmaken van deze partij. Ze stelde zelfs met deze politieke organisatie deel te zullen nemen aan de Statenverkiezingen in 2021. Hiermee ontkent ze dan ook berichten dat ze PIN zal verlaten alsook ook dat ze zich terug zou trekken uit de politiek.

Werkbezoek Cft

WILLEMSTAD — Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) brengt van 10 tot en met 16 februari een werkbezoek aan Curaçao.

Het Cft heeft een besloten overleg aangevraagd met de Commissie Financiën van de Staten op woensdag 12 februari om over de financiën van het land Curaçao te spreken.

(sporen van) een
zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE :
592 93 93

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma –Vr 8 am – 5 pm

STOP Huiselijk geweld!

Groeiend verzet neemt serieuze vorm aan

Tegenstanders: Plannen Plantage Bolivia gaan van tafel

Kralendijk — Het verzet tegen de nieuwbouwplannen op het nu nog ongerepte stuk grond van de voormalige Plantage Bolivia wordt steeds groter. Er wordt gewerkt aan een georganiseerd verzet dat de plannen op het 3000 hectare tellende stuk grond moet tegenhouden. “We zijn absoluut nog niet te laat om de plannen tegen te houden”, zegt initiatiefnemer Bart Snelder strijdvaardig.

door **Robert Pastoor**

De ondernemer is geen onbekende op het eiland. Hij woont er inmiddels al ruim dertig jaar, bestiert zijn eigen duikcentrum en is verknocht aan de natuur, zo ook aan Plantage Bolivia. “De natuur is daar zoveel unieker dan iedereen denkt. Er is een unieke flora en fauna met de lora (papegaai) en de beschermde bolcactus”, zegt hij bevolgen.

Sinds kort is de voormalige plantage in handen van de in Flevoland woonachtige ondernemer Meine Broomhaar. Zijn plannen zijn inmiddels meer dan bekend op Bonaire. De succesvolle ondernemer wil het gebied ontwikkelen. Er moeten zo'n 1500 woningen komen en het aantal inwoners op het nu nog ongerepte stuk grond moet oplopen naar 7000. Naast de vele bouwplannen zegt hij ook oog te hebben voor de natuur, maar daar hebben de tegenstanders een hard hoofd in. De grond

beslaat 10 procent van de totale oppervlakte van het eiland. Hij kreeg het eind vorig jaar in handen. Voor 12 miljoen dollar nam hij het over van voormalig Bonaire gezaghebber Richard Hart. “Die plannen betekenen dat de integriteit van het gebied onder druk komt te staan. Als het doorgaat, gaat het gebied simpelweg kapot. Het druist tegen alles in, het is gewoon te veel en dat kan niet. Mijn gevoel is vervolgens gaan werken”, laat Snelder weten.

Niet beschermd

Dat gevoel heeft er inmiddels voor gezorgd dat hij een Facebookpagina begon waarmee hij aandacht vraagt voor vijf stukken grond; Slagbaai, Washington, Klein Bonaire, Colombia en Bolivia. De laatste twee zijn niet beschermd en daar wil Snelder voor gaan strijden. Inmiddels is duidelijk dat hij dat niet alleen gaat doen. Kort nadat de pagina in de lucht kwam, is er een speciale bijeenkomst georga-

niseerd. Die is eerder deze week door veertig belangstellenden bijgewoond. “En dat zijn echt geen mensen die tegen ontwikkeling zijn hoor”, zegt Snelder. “Het waren echt geen geitenwollensokkentypes, maar mensen die de plannen op Bolivia gewoon te ver vinden gaan.” Op de goedbezochte bijeenkomst is besloten om een speciale stichting op te richten. Ook werd duidelijk dat er al een flink startkapitaal is voor het verzet. “Dan hebben we het over duizenden dollars, er werd zelfs al een bedrag van 10.000 genoemd. Door één persoon”, aldus de initiator die onder meer campagnes wil opzetten die moeten leiden tot een stop van de bouwplannen.

Serius

Het verzet lijkt serieus aangepakt te worden; er wordt gezocht naar een stichtingsbestuur en er worden doelen opgesteld. Toch lijkt het hoofdoel klip en klaar: de plannen van kersvers grondeigenaar Broomhaar moeten van tafel. “Daar zijn we zeker nog niet te laat mee. We willen dat het blijft zoals het is. Het bestemmingsplan moet nog gewijzigd worden om de plannen door te laten gaan. Wij kunnen nu op alle slakken zout gaan leggen”, waarmee

Snelder wil aangeven dat ze een lange adem hebben.

Hulp

In de toekomst wil de stichting ook het grondgebied Colombia laten verklaren tot beschermd gebied, maar dat is nu nog niet aan de orde. In de ogen van Snelder, en zijn medestanders, staat Bolivia op dit moment in brand en wordt er keihard geschreeuwd om hulp. “Er is elders op het eiland plek zat voor de bouw van woningen. Dat hoeft daar dus niet.”

Klein Bonaire

De duikondernemer is bekend met actievoeren. In 1996 was hij betrokken bij de strijd rondom Klein Bonaire. Het eilandje voor de kust van Bonaire stond toen ook op het punt om ontwikkeld te worden. “Er waren plannen voor het aanleggen van een brug en van alles. Als die plannen waren doorgegaan dan zou het hele rif rondom Klein Bonaire naar de knoppen zijn gegaan.

Het heeft destijds vier jaar geduurd voordat Bonaire een beschermd status kreeg. Dat eiland was toen ook in particulier bezit. Ik denk dat Bolivia ook uit handen van de huidige eigenaar moet. Dat gaat ons lukken, daar ben ik van overtuigd.”

Defensie vernietigt instabiel vuurwerk op Bonaire

Foto: Defensie Caribisch Gebied

KRALENDIJK — Op verzoek van het Openbaar Lichaam Bonaire heeft de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) gisterochtend een lading instabiel vuurwerk onschadelijk gemaakt.

Het instabiele vuurwerk lag opgeslagen in een container en is onder begeleiding van het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) naar een veilige locatie gebracht om door de EODD vernietigd te worden. Ruim 400 kilo

vuurwerk is vernietigd door het gecontroleerd uit te laten branden in een door de EODD uitgegraven burnpit. Daarnaast heeft de EODD 35 stuks over datum geraakte *flaires* op een gecontroleerde manier tot exploderen ge-

bracht. Naast KPCN leverden de brandweer, het Rode Kruis, en Toezicht en Handhaving van het Openbaar Lichaam Bonaire ondersteuning bij deze actie.

De militairen van de EODD zijn in het Caribisch gebied voor een interne training, maar kunnen op verzoek van lokale autoriteiten ondersteunen bij het ruimen van explosieven.

Psychiatrische zorg in ziekenhuis Bonaire: ‘Dit is uniek’

KRALENDIJK — In het Mariadal ziekenhuis wordt een vleugel ingeruimd voor psychiatrische zorg. Die zorg wordt momenteel alleen aan huis gegeven. Daar komt vanaf nu verandering in.

Vanaf de staatkundige verandering in 2010 zou er al een aparte vleugel in het ziekenhuis worden gereserveerd voor psychiatrische zorg. Dat plan verdween naar de achtergrond omdat zorgverlener Mental Health Caribbean (MHC) die zorg ambulante, aan huis, ging verlenen. Iets wat voorheen niet gebeurde. Die vorm van zorg bleek een succes waardoor steeds minder mensen in een crisis terechtkwamen, dat wil zeggen dat er bijvoorbeeld steeds minder mensen met een psychiatrisch ziektebeeld in een psychose terechtkwamen. “We zouden een afdeling krijgen met zestien bedden, maar door de succesvolle ambulan-

te zorg is dat op een gegeven moment afgeschaald naar zes bedden en vervolgens werd de conclusie getrokken dat er geen aparte afdeling nodig is met gereserveerde bedden”, zegt directeur Erik Jansen van zorgverlener MHC. Als iemand wel in een psychose terecht zou komen of andere ziektebeelden zou krijgen dan wordt diegene op het vliegtuig gezet om behandeld te worden op Curaçao of Aruba. Ook al was er geen behoefte aan een afdeling met een gereserveerd aantal bedden op Bonaire, er bleef wel behoefte aan ziekenhuisopname als een patiënt een inzinking krijgt die niet thuis behandeld kan worden.

Daarom komt er alsnog een aparte psychiatrische afdeling op Bonaire, maar wordt er gewerkt met ‘een bed op recept’. “Het kan zijn dat mensen alsnog op Aruba of Curaçao opgenomen moet worden, maar dat komt dan omdat diegene bijvoorbeeld agressief of suïcidaal is. Dan is het niet goed om zo iemand in een ziekenhuisomgeving op te vangen”, aldus Jansen.

Volgens de betrokken partijen is de aparte ziekenhuisafdeling voor psychiatrie ‘uniek’ te noemen. Psychiatrie en een ziekenhuis worden in Europa Nederland gezien als twee aparte organisaties. Op Bonaire worden die dus geïntegreerd. Het personeel van MHC zal worden ingezet op de afdeling, maar ook artsen van Mariadal worden betrokken bij de zorg op de speciale afdeling.

Bonaire

IN HET KORT

54 maanden gevangenis

De rechter legde gisteren een 22-jarige man een gevangenisstraf op van 54 maanden. De man stond terecht voor zware mishandeling, bedreiging en verkrachting. Het Openbaar Ministerie had een gevangenisstraf van vijf jaar geëist, waarvan vier voorwaardelijk met een proeftijd van drie jaar en bijzondere voorwaarden zoals reclasseringtoezicht, ambulante behandeling en gedragsinterventie. De rechter legde een gevangenisstraf op van 54 maanden waarvan 42 voorwaardelijk en een proeftijd van drie jaar, met de bijzondere voorwaarden conform de eis van de officier van justitie.

Aanhoudingen

Medewerkers van het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) en de Koninklijke Marechaussee (KMar) heb-

ben gisteren vier personen aangehouden die in het bezit waren van artikelen afkomstig van diefstal. Het gaat om twee vrouwen, met initialen S.S.T.G en J.S.I.A., en twee mannen, L.A.G.M en J.L.N.T.D. Alle vier de verdachten zijn achttien jaar oud. Op de aanhoudingen volgden zes huiszoeken, waarbij ‘een grote hoeveelheid’ spullen in beslag werd genomen, zoals telefoons en duikspullen, die waarschijnlijk afkomstig zijn van diefstal.

Aanrijdingen

Op de Kaya Monseigneur Nieuwindt vond woensdagmiddag een aanrijding tussen een auto en een scooter plaats. De bestuurder van de scooter zag niet dat de auto voor hem vaart minderde om links af te slaan en botste achter op de auto. Op de kruising van de Kaya Avelino J. (Abechi) Cecilia

en de Kaya Andres Emerenciana vond donderdagmiddag een aanrijding tussen twee auto's plaats. Er zat een klein jongetje in één van de auto's; hij werd ter plekke door het ambulancepersoneel behandeld.

Woninginbraak

In een woning aan de Kaminda Lagun werd donderdag ingebroken. Onbekenden hebben tussen 10.00 en 15.00 uur de achterschuifdeur geforceerd om binnen te komen en hebben diverse goederen meegenomen.

Auto-inbraken

De afgelopen dagen is er op diverse plekken diefstal in geparkeerde auto's gepleegd; woensdag hebben onbekenden uit een auto die bij de Boka Onima geparkeerd stond een handtas en een koeltas met inhoud weggenomen. De auto was niet op slot.

Tussen woensdag omstreeks 20.30 uur en donderdag omstreeks 06.00 uur, hebben onbekenden een portemonnee met inhoud meegenomen uit een auto die voor een woning aan de Kaya Den Tera geparkeerd stond. De auto was op slot. Donderdag werd tussen 15.00 en 16.00 uur uit een auto, die bij de duikplek ‘Alice in Wonderland’ aan de E.E.G. Bulevar geparkeerd stond, onder andere een portemonnee met diverse bankpasjes en credit cards, een rode Limux camera met groene hoes en oplader, en drie sleutels uit een tas meegenomen. De auto was op slot. Het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) benadrukt nogmaals om geen kostbare spullen in de auto achter te laten wanneer de auto voor langere periode onbeheerd geparkeerd staat.

Barber heeft eindelijk eigen multifunctionele sportzaal

BARBER — Bewoners van Bándabou kunnen nu, na lang wachten, genieten van een geheel vernieuwde multifunctionele sportzaal. Gisteren vond de ingebruikname plaats in het bijzijn van de leerlingen van de omliggende scholen, zoals de Ala Blanca school, Kollegio San Hose en Joseph Civilis VSBO.

door **Xavora Ricardo-van der Biest**

Virginie Winklaar, directeur van de organisatie Fundashon Desaroyo Deportivo Kòrsou (FDDK), sprak donderdag vol trots over de mijlpaal die nu bereikt is met de ingebruikname van de sportzaal. Volgens Winklaar is dit de eerste fase. De kleedkamers zijn nieuw en de sportzaal is klaar voor gebruik. Tevens geeft hij aan dat FDDK in gesprek is met de Fundashon Vishon Bándabou (ViBa) voor het beheer van de zaal. Hij benadrukt dat iedereen een handje moet helpen om er zorg voor te dragen dat deze zaal nog 25 jaar kan bestaan.

Minister Marilyn Alcalá-Wallé van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en sport (OWCS, PAR) prees Anthony Godett, die één van de personen is die een bijdrage leverde aan de realisatie van de sportzaal. Hij was er in 2008 verantwoordelijk voor dat het stuk grond beschikbaar werd gesteld voor het project. Destijds was minister Alcalá-Wallé ook al belast met sport en minister Zita Jesus-Leito van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijk Planning (VVRP) heeft ervoor gezorgd dat de nodige fondsen beschikbaar zijn gesteld voor de realisatie van dit project. Alcalá-Wallé: “Het is niet gegaan zoals we hadden gedacht, maar belangrijk is dat we hier vandaag staan.” De realisatie van het project heeft een lang traject doorlopen. In 2008 is er met dit project een start gemaakt en nu is er dan eindelijk een sportzaal met bijbehorende kleedkamers. Zij sprak ook een dankwoord uit aan Shon Pe Hooi. De zaal is naar hem vernoemd. De minister stond verder stil bij de uitdagingen die er waren om de sportzaal te reali-

Foto: Xavora Ricardo-van der Biest

Leerlingen waren aanwezig voor de opening.

seren. “Het eindresultaat is nu te bewonderen. De sportzaal is gedurende de week beschikbaar voor de leerlingen van de scholen en in de middaguren zal de sportzaal beschikbaar zijn voor bewoners van Bándabou.” Alcalá-Wallé gaf verder aan dat het kabinet-Rhuggenaath de bevolking in beweging wil zien en spreekt de hoop uit dat deze zaal voor alle sportdoel-einden wordt gebruikt. Volgens Jesus-Leito is het werk vanuit haar ministerie nog niet afgerond. Er moet namelijk nog een parkeer-

plaats komen voor de bezoekers van de sportzaal. Aan het eind van de officiële ingebruikname heeft monseigneur Luis Secco de zaal gezegend.

AMIGOE

Bezoek onze website

www.amigoe.com

Bonairecursief

Tempu ta bula

WAT!!! Moet ik nu alweer de Kerstboom opzetten? Ik heb hem net opgeruimd. HÉ !!! Alweer oliebollebakken? De laatste zijn net opgegeten.

NOU JA!!! Manlief alweer jarig? Dat kan niet. Voelt alsof we vorige maand nog zijn verjaardag uitbundig hebben gevierd met vrienden en familie, over uit Nederland om tegelijkertijd hun winterdip te verkorten. Ik kijk in de spiegel en zie iemand die toch minimaal 54 jaar oud is. Nee dat ben ik niet. Tis iemand anders, weet ik zeker. Ik was nog niet zo lang geleden nog ergens in de 40, TOCH?? De schrik vliegt me om mijn hart. Dit is echt niet normaal. Het zou verboden moeten worden. Het is Godsonmogelijk. Het kan toch niet zo zijn dat de tijd hier op Bonaire zoveel sneller gaat dan in het verre Nederland.

Wees gerust. Het is ook niet zo. Hier op Bonaire heeft het jaar twaalf maanden, driehonderdvijfenzestig dagen, achtduizendzevenhonderd en zestig uur. Net als in Nederland. Waarom voelt het dan niet zo. Waarom voelt het alsof een jaar op Bonaire slechts vier maanden, om en nabij de honderdttwintig dagen

met ongeveer achtentwintighonderd en tachtig uur heeft? Men zegt dat dit komt omdat hier nauwelijks seizoenen zijn. Hierdoor leef je niet toe naar de Winter, vervolgens de Lente, door naar de Zomer en afsluiten met de Herfst. We rennen, nou ja rennen, hier maar door totdat je ineens weer Sinterklaas tegenkomt terwijl je in de verte de stoom aan het einde van de horizon nog net ziet verdwijnen. Zou het komen omdat het hier zo gezellig is. Volgens het Engelstalige gezegde “Time flies when you have fun” kan dat de reden zijn. Of het nou altijd zo gezellig is betwijfel ik. Ik maak genoeg ongezellige dagen mee. Als je bijvoorbeeld met een griep op bed ligt, alles pijn doet van teen tot kruin, als je lamdelig op bed ligt omdat het zo warm is dat bewegen geen optie is. De menige keren dat je de su-

permarkt binnenloopt en ziet dat alle schappen leeg zijn, behalve die waar het blikvoer in staat. Of als je tergend langzaam achter vijf elektrische golfkarretjes aanrijdt en je over één minuut in het ziekenhuis moet zijn. @##%#! toeristen! Wie het weet mag het zeggen. Ik kan alleen maar uitspreken wat ik voel. Mijn zus die in het koude langzame Nederland woont vindt dat ik niet moet zeuren. Jullie hoeven nooit na te denken of je een jas moet meenemen. Als het regent op de avond dat er een BBQ staat gepland, stel je die gewoon een dag uit. Of een week. Maakt niet uit, de temperatuur is altijd goed. Bonaire is een van de weinige plekken waar iedereen met smart op regen wacht en als deze komt, vaak met bakken tegelijk, wordt iedereen vrolijk. Hier hoeft je niet krampachtig elke zonnestraal te vangen op je witte lichaam. Lichamen zijn hier niet wit en morgen of anders overmorgen zijn er weer zonnestralen in overvloed. Anto... trankilludisfrutá !!

Karin Gillissen

Van Malmok tot Willemstoren inspireert Bonaire tot opvallende bespiegelingen over mens, dier en landschap. Soms ontroerend, ingetogen dan wel uitbundig, vaak met een glimlach. De verwondering regeert bij deze getuigenissen over een bescheiden eiland in een zee vol zegingskracht. Uw reactie is welkom via bonaire.cursief@gmail.com

Amerikaans hof blokkeert klimaatrechtszaak jongeren

WASHINGTON — Een Amerikaanse gerechtshof heeft een poging van kinderen en jongeren geblokkeerd om via de rechter ambitieuzer klimaatbeleid af te dwingen. Rechter Andrew Hurwitz schreef dat de argumenten van de jongeren overtuigend zijn, maar stelde ook dat ze bij een rechtbank aan het verkeerde adres zijn.

De rechtszaak was in 2015 aangespannen door 21 kinderen en tieners. Zij betoogden dat ze recht hadden op bescherming tegen klimaatverandering. “We conclu-

deren met tegenzin dat de klagers hun zaak moeten bepleiten bij de politiek of bij het electoraat”, oordeelde de rechtbank volgens *The Washington Post*.

Onderzoek naar onvolledige dossiers toeslagenaffaire

DEN HAAG — Minister Wopke Hoekstra (Financiën) laat onafhankelijk onderzoek doen naar de onvolledige dossiers die naar gedupeerden in de toeslagenaffaire zijn gestuurd. Dat schrijft de bewindsman aan de Tweede Kamer.

Tijdens het samenstellen ‘is al gebleken dat de dossiers op onderdelen onvolledig zijn’, schrijft Hoekstra. De afgelopen tijd heeft hij ook van gedupeerde ouders en de media signalen ontvangen dat er mogelijk stukken ontbreken. Hij gaat kijken welke organisatie dit het beste kan onderzoeken. Mogelijk nemen de accountants van het Rijk die taak op zich. Zij doen al onderzoek naar de toeslagenaffaire en de problemen bij de Belastingdienst. Overigens zegt de minister dat hij geen indicatie heeft dat de stukken ‘bewust zijn kwijtgeraakt of vernietigd’. Maar de signalen die hij ontvangt, zijn wel aanhoudend. Hoekstra meldt verder dat de Belastingdienst belas-

tingdossiers naar twaalf ouders stuurt die daarom hebben gevraagd na een actie van de politieke partij SP vorig jaar in Rotterdam. Het gaat om mensen die te maken hebben gekregen met de afdeling Toeslagen van de fiscus, maar geen onderdeel zijn van de fraudeonderzoeken die centraal staan in de toeslagenaffaire. Een van de gedupeerden moet nog even wachten, omdat het dossier complexer was dan gedacht. Woede over eerder verstuurde dossiers die voor een groot deel zwartgelakt waren, was aanleiding voor voormalig staatssecretaris Menno Snel om eind vorig jaar op te stappen. Snel worstelde toen al maanden met het dossier. Dat de gigantische, deels gelakte dossiers

Twee van de drie rechters van het federale hof van beroep menen dat de jongeren de overheid niet kunnen aanklagen. De derde rechter vond dat haar collega’s zichzelf buitenspel zetten tijdens een risicovolle situatie. “Het is alsof een asteroïde richting de aarde vliegt en de regering besluit om onze enige verdediging uit te zetten”, schreef rechter Josephine Staton.

zomaar werden verstuurd, bewees volgens boze Tweede Kamerleden dat de Belastingdienst nog steeds niet de menselijke maat toepast. Daarom krijgen ouders die nu om een dossier vragen ook een uitnodiging voor een gesprek. De dossiers zijn daarnaast samengesteld op basis van wat de ouders aan informatie willen hebben en bevatten een toelichting, een afkortingenlijst en een persoonlijke samenvatting. Gegevens die wegens privacy-regels wel verborgen moeten worden, zijn nu wit gelakt, in plaats van zwart. Het ministerie meldt dat buiten de zogenoemde CAF-zaken waar de toeslagenaffaire over gaat, 3510 mensen hebben gevraagd om een heroverweging van hun zaak. Het gaat om mensen die bijvoorbeeld hoge bedragen aan uitgekeerde toeslagen moesten terugbetalen, en zich afvragen of zij ook onterecht als fraudeur zijn bestempeld.

VS gaan passagiers uit Wuhan screenen vanwege mysterieus virus

WASHINGTON — De Amerikaanse autoriteiten nemen voorzorgsmaatregelen op vliegvelden vanwege een virusuitbraak in China. Passagiers uit de Chinese miljoenenstad Wuhan, waar een mysterieus Sars-achtig virus de kop heeft opgestoken, worden extra gecontroleerd.

De controles worden op korte termijn uitgevoerd op drie vliegvelden: San Francisco, Los Angeles en JFK in New York. Gezondheidsdienst CDC stuurt ongeveer honderd extra medewerkers naar die luchthavens. Passagiers moeten een vragenlijst invullen en hun lichaams-

temperatuur laten meten. Wie mogelijk is besmet, moet aanvullende testen ondergaan. Het virus, dat vooralsnog 2019-nCoV wordt genoemd, is in verband gebracht met twee sterfgevallen. In China zou sprake zijn van tientallen besmettingen en het

virus is inmiddels ook de grens overgestoken. Ook in Thailand en Japan zouden mensen ziek zijn geworden. Het is nog onduidelijk hoe het virus precies wordt overgedragen.

CDC-topfunctionaris Nancy Messonnier zegt dat haar dienst altijd bezorgd is als een nieuw virus opduikt. “Want dat betekent dat de bevolking nog geen weerstand heeft opgebouwd en we geen specifieke behandelingen of vaccins hebben.”

Stuurloos zeeschip ramt schepen en kade in de Botlek

ROTTERDAM — Een stuurloos zeeschip van ruim 92 meter lang heeft afgelopen nacht drie binnenvaartschepen in de Rotterdamse Botlek geramd. Dat meldt het AD.

De tanker was op weg naar een laadstation om lijnzaadolie op te halen, maar door een verkeerde manoeuvre voer het schip achteruit in plaats van vooruit. Het schip, bijna 93 meter lang en ruim 14 meter breed,

vaart onder de vlag van Malta. Het grote gevaarte ramde verschillende schepen aan de Welplaathaven. De olie- en chemietanker Atlantis Armona botste uiteindelijk zelf op de kade. Het incident gebeurde mogelijk door een defect in de aansturing van het roer, waardoor het schip achteruit voer in plaats van vooruit. Volgens Daniëlle Rebel van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) wordt hier onderzoek naar gedaan.

Premier Oekraïne mag toch blijven

KIEV — De Oekraïense president Zelensky weigert het ontslag te aanvaarden van zijn premier. Die was in verlegenheid gebracht door een gelekte opname waarin hij zich kritisch uitliet over zijn politieke baas, die volgens hem weinig verstand heeft van economie.

Premier Gontsjaroek zei in december dat Zelensky een zeer primitieve voorstelling heeft van hoe de economie werkt. Hij deed dat tijdens een informele bijeenkomst met ministers en topfiguren bij de centrale bank. Die bespraken volgens plaatselijke media hoe ze economische ontwikkelingen aan de president moesten uitleggen.

Een audio-opname van de uitspraak belandde deze week op sociale media, waarna de minister-president aanbod op te stappen. Hij schreef op Facebook dat hij al een ontslagbrief had geschreven. De 35-jarige Gontsjaroek hoeft echter niet op zoek naar een nieuwe baan. Zelensky zei dat het niet het juiste moment is om het land politiek op te schudden. “Ik heb besloten om jou en je regering een tweede kans te geven”, zei hij tegen zijn premier.

Zelensky, een komiek zonder politieke ervaring, won vorig jaar de presidentsverkiezingen. Zijn partij Dienaar van het Volk boekte later een grote zege bij de parlementsverkiezingen.

Wereld buigt zich over verscheurd Libië

BERLIJN — Circa tien landen, de EU, internationale organisaties en de belangrijkste spelers in de burgeroorlog in Libië komen morgen in Berlijn bijeen in de hoop een wapenstilstand te bereiken en zicht op een vredesregeling te bieden. Met gastvrouw Angela Merkel maakt Europa zich zorgen over de chaotische strijd, waar andere landen zoals Turkije, Rusland, Egypte en de Emiraten zich al lang in mengen.

Met name Turkije en Rusland zien in het dunbevolkte olierijke land een braakliggend terrein, waar ze politieke en economische ambities kunnen realiseren, mogelijk ten koste van Europa. De twee steunen verschillende partijen. Libië behoort in Europa tot de grootste leveranciers van aardolie en gas. Het land heeft bijna 2000 kilometer kust en is een springplank voor migranten die over zee naar de EU willen. Tot overmaat van ramp zijn er in de woestijn jihadisten actief. De belangrijkste twee partijen zijn een militair succesvol krijgshoofd uit het noordoosten die zich veldmaarschalk noemt, Khalifa Haftar, en de leider van de regering in Tripoli, Fayez al-Sarraj. De regering van Al-Sarraj wordt

Foto: AFP

Khalifa Haftar gisteren tijdens een bespreking in Griekenland.

door de Verenigde Naties als wettige regering erkend. Het waren de VN die er voor hebben gezorgd dat hij begin 2016 als premier kon aantreden.

Maar het parlement van destijds wilde hem niet als leider en week uit naar Benghazi en Tobruk in het noordoosten. Hierdoor heeft Libië twee regeringsploegen die elkaar met milities, bendes, huurlingen en soldaten bestrijden. Haftars troepen en milities bedreigen inmid-

dels Tripoli.

Libië stortte in 2011 in een chaos toen met westerse hulp dictator Muammar Kaddafi (1942-2011) ten val werd gebracht. Maar de rivaliteit tussen het noordwesten (Tripolitanië) en het noordoosten (Cyrenaica) is ouder dan diens dictatuur. Kaddafi die meer dan veertig jaar over het land heerste, heeft de conflicten verergerd door in het oosten wél olie te winnen, maar het gebied verder te verwaarlozen.

Het is de tegenstelling tus-

sen Tripoli en Benghazi die als een schaduw over de conferentie hangt. Het Noord-Afrikaanse land is ruim honderd jaar geleden door Italiaanse kolonisatoren verenigd en Libië genoemd. Na de Tweede Wereldoorlog leek het weer uiteen te vallen. Maar het bleef ondanks alles verenigd en ging in 1951 als koninkrijk verder. Dat was vooral te danken aan de VN-gezant in die tijd, de Nederlander Adriaan Pelt (1892-1981) naar wie een straat in Tripoli is genoemd.

NCSC: Zet Citrix uit als dat zonder ernstige gevolgen kan

AMSTERDAM — Het kan zijn dat het plotseling uitschakelen van Citrix grote gevolgen heeft voor de uitvoering van belangrijke taken van organisaties. Daarvoor waarschuwt het Nationaal Cyber Security Centrum. Zo’n organisatie moet in dat geval beoordelen of Citrix met aanvullende veiligheidsmaatregelen kan doordraaien, aldus het NCSC.

Tientallen gemeenten schakelden gisteren de kwetsbare servers uit waardoor thuiswerken niet of nauwelijks mogelijk is. Ook onderwijsinstellingen, de Tweede Kamer en Schiphol werden afgekoppeld. In de beveiliging van Citrix zit een groot gat. Er is een tijdelijke oplossing gevonden om de kans op een aanval

te verkleinen, maar dat is niet meer dan een lapmiddel. Via dit gat kunnen kwaadwillenden een netwerk binnendringen om het te infecteren. Aan de Rijksoverheid heeft het centrum het advies gegeven Citrix-systemen uit te zetten. Veiligheidsdienst AIVD had daarop aangedrongen. Het advies geldt ook voor vitale

organisaties. “Het is aan de organisaties zelf om af te wegen wat de impact is van het eventueel uitschakelen van Citrix en wat het belang is van continuïteit van primaire processen”, aldus het ministerie van Justitie en Veiligheid, waar het NCSC onder valt. Citrix claimt ruim 100 miljoen gebruikers te hebben in 400.000 organisaties over de hele wereld, zoals ziekenhuizen, overheidsdiensten, universiteiten en bedrijven. Die zetten interne programma’s en applicaties op de servers zodat werknemers er centraal op kunnen inloggen.

‘2 op de 3 nu voor algeheel vuurwerkverbod’

DEN HAAG — Twee op de drie Nederlanders (65 procent) is nu voor een algeheel vuurwerkverbod, waar dat in november nog 50 procent was. Ongeveer 85 procent vindt het niet langer verantwoord om op de oude manier door te gaan met het afsteken van vuurwerk. Dat komt naar voren uit een rapport van onderzoeksbureau I&O Research.

Nog maar 44 procent noemt het afsteken van vuurwerk ‘een mooie traditie’, tegen 61 procent in 2016. De steun voor een verbod is bij kiezers van bijna alle partijen toegenomen. Alleen de kiezers van Forum voor Democratie zijn niet in meerderheid voor een algeheel verbod. Als er wel een vuurwerkverbod komt, moeten de gemeenten aan de slag: ruim zeven op de tien Nederlanders vindt dat hun gemeente dan professionele vuurwerkshows op een centrale plaats moet organiseren. Bijna de helft (46 procent) van de vuurwerkkafstekers zegt zeker te stoppen als er op een centrale plaats zo’n show komt, nog eens 19 procent zou dit waarschijnlijk doen. I&O Research deed onderzoek van 10 tot 14 januari dit jaar. In deze periode werkten 2221 Nederlanders van achtien jaar en ouder mee aan het onderzoek.

Nederlandse trainingsmissie Irak wordt hervat

Foto: AFP

De spanningen in Irak zijn afgenomen, maar er zijn nog wel protesten.

DEN HAAG — De Nederlandse trainingsmissie in Irak wordt in de komende dagen hervat. De missie was begin deze maand stilgelegd in verband met de oplopende spanningen tussen het Iraakse buurland Iran en de Verenigde Staten.

Wanneer precies de trainingen weer beginnen, kan het ministerie van Defensie nog niet zeggen.

Maar ‘zo snel mogelijk’. Maandag wordt de huidige lichte mariniers afgelost door de luchtmobiele briga-

de. Die gaat gewoon door, aldus een woordvoerder. In Erbil, in het noorden van Irak, trainden ongeveer veertig mariniers Koerdische strijders en bij de hoofdstad Bagdad gaven drie tot twaalf commando’s les aan Iraakse speciale eenheden.

Iran belooft Oekraïne zwarte dozen gecrashte vliegtuig

TEHERAN — Iran zal Oekraïne de zwarte dozen overhandigen van het vliegtuig dat anderhalve week geleden uit de lucht werd geschoten. Dat heeft het Iraanse persbureau *Tasnim* vandaag gemeld. Oekraïne had Teheran verzocht de zwarte dozen te geven van het toestel van Ukraine International Airlines dat kort na vertrek uit Teheran door Iran was neergehaald. Volgens Teheran was er geen opzet in het spel. Door de crash kwamen alle 176 inzittenden om het leven. Veel slachtoffers waren Iraniers met een tweede nationaliteit, in veel gevallen de Canadese.

‘Noord-Korea vervangt minister van Buitenlandse Zaken’

PYONGYANG — Het regime in Noord-Korea heeft minister van Buitenlandse Zaken Ri Yong-ho vervangen. Dat meldt de Amerikaanse nieuwssite *NK News*, die vanuit het Zuid-Koreaanse Seoul over Noord-Korea bericht. Over de reden van het vertrek van Ri laat NK News zich niet uit.

Volgens NK News maakt Noord-Korea donderdag bekend wie Ri gaat opvolgen. Ri is al 38 jaar werkzaam in de Noord-Koreaanse diplomatie en was sinds 2016 minister van Buitenlandse Zaken. Hij vergezelde de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-un tijdens tal van topontmoetingen.

De dialoog tussen Noord-Korea en de VS over het ontmantelen van het nucleaire programma van het bewind in Pyongyang ligt al maandenlang stil. Eerder deze maand stuurde de Amerikaanse president Donald Trump Kim wel een persoonlijke brief om hem te feliciteren met zijn verjaardag.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	— San Nicolaas—		— Mortuariums —	
Brandweer	911	Ambulance	584-5050	Ad Patres	584-2299
Politie O'stad	102	Centro Medico	523-8833	Aurora	588-6699
Politie San Nicolaas	104	BGD San Nicolaas	527-2782	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Politie St.Cruz	105	Serlimar	584-5080	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Politie Noord	107				
Tipline Politie	11141	— Botica —		— Stichtingen —	
Ziekenhuis	527-4000	4 Centro Medico	584-5794	Fundacion Anti-Droga Aruba	
Dierenarts	585-0400	Aloë	584-4606	(FADA)	583-2999
Elmar centraal	523-7100	Central	585-1965	Fundacion Respetami	582-4433
Elmar storing	523-7147	Dakota	588-7364	Zwanger? Fundacion	
WEB Aruba	525-4600	Del Pueblo	582-1253	CIZKA	583-0331
SETAR	582-2116	Eagle	587-9011	Fundacion Diabetico	593-0507
Taxi (TAS)	587-5900	Kibrahacha	583-4908	Arubano	593-4928
Taxi (ATT&T)	582-2010	Maria	585-8145	Twelve Step Meeting	
Taxi (PTS)	588-0035	Noord	586-4606	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Taxi (Diamond)	587-2300	Oduber	582-1780	Fundacion Amor Pa	568-4739
Kankerbestrijding	582-0412	Paradera	588-6638	Prohimo	564-8849
Stichting SAMBA	582-0903	San Lucas	584-5119	NA Acceptance Group	565-7500
		San Nicolaas	584-8186	Fundacion Centro	
—Oranjestad—		Santa Anna	586-8181	Ecologico Aruba	562-8984
Ambulance	582-1234	Santa Cruz	585-8028	Bureau Sostenemi Misbruik	
BGD Oranjestad	527-2782	Seroe Preto	584-4833	en mishandeling tegen	
Veterinaire Kliniek	582-1720	Trupiaal	583-8560	minderjarigen	588-1010
Animal Shelter	582-1623			Fundacion C.V.A. voorkomen	
				en zorg voor stroke	567-7004

Het weer

ZONDAG 19 JANUARI 2020			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 41 en 54 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
30°	30°	41 km/u	1%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
07:06	18:36	10 v/d 10	
ZONDAG			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 33 en 52 km/u.			
Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
25°	26°	33 km/u	2%
Maansopgang		Maansondergang	
02:18		14:14	

Aankomsttijden Cruiseschepen	Dienstdoende huisartsen
Zondag 19 Jan. '20 Koningsdam 07.00 – 17.00 Rotterdam 08.00 – 23.00	Huisarts nachtdienst - Oranjestad Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
Maandag 20 Jan. '20 Britannia 08.00 – 18.00 Braemar	Huisarts nachtdienst - San Nicolaas Centro Medico San Nicolaas 18 & 19 Jan. 2020 - Dr. Wever
Dinsdag 21 Jan. '20 Celebrity Summit 08.00 – 17.00	Dienstdoende apotheken Apotheek nachtdienst San Nicolaas Botica 4 Centro Medico 584-5794 Apotheek nachtdienst Oranjestad Botica Eagle 587-9011

BVN			
15:25	Sesamstraat	21:05	Het Israël van Heertje en Bromet
15:40	Het Klokhuis		
15:55	Welkom bij de Romeinen	21:50	NOS Studio Voetbal
16:20	De proefkeuken	22:45	Promenade
16:45	Bommelje!	23:10	Nieuwsuur
17:35	EenVandaag	23:40	Weerbericht Amerika/Caribiën
18:00	VRT Journaal	23:45	Iedereen beroemd compilatie
18:35	1 jaar gratis		
19:25	NOS Journaal	maandag 20 januari	
19:45	Weerbericht Europa/Afrika	00:00	VRT Journaal
19:50	Wie is de Mol?	00:30	De Zevende Dag
20:50	MolTalk	02:35	Buitenhof
21:20	Hoogvlegers	03:30	Nederland Zingt
22:05	NOS Studio Sport Eredivisie	03:55	De week van Karrewiet
22:55	Nieuwsuur	04:05	NOS Journaal
23:25	Weerbericht Amerika/Caribiën	04:10	Podium Witteman
23:30	NOS Studio Sport	05:15	Mondo
		06:00	VRT Journaal
		07:00	NOS Studio Sport Eredivisie
		07:55	NOS Journaal
		08:10	Weerbericht Europa/Afrika
		08:15	Kamp Waes
		09:05	Het Israël van Heertje en Bromet
		09:50	NOS Studio Voetbal
		10:45	Promenade
		11:10	Nieuwsuur
		11:40	Weerbericht Amerika/Caribiën
		11:45	Iedereen beroemd compilatie
		12:00	VRT Journaal
		12:35	Typisch: Vinkeveen
		13:00	Blauw Bloed
		13:35	Ik durf het bijna niet te vragen
		14:00	NOS Journaal
		14:20	Fryslân DOK
		14:45	3 op Reis
		15:15	Sesamstraat
		15:30	Britt's beestenbende
		15:55	NOS Jeugdjournaal
		16:00	Willem Wever
		16:30	Blokken
		16:55	Thuis
		17:20	EenVandaag
		17:50	Dagelijkse Kost
		18:00	VRT Journaal
		18:45	De Wereld Draait Door
		19:35	NOS Journaal
		20:00	Weerbericht Europa/Afrika
		20:05	Wie denk je wel dat je bent
		20:45	Tussen oorlog en leven
		21:30	Nieuwsuur
		22:10	Weerbericht Amerika/Caribiën
		22:15	Op1
		23:15	Andere Tijden
		23:45	Iedereen beroemd
zondag 19 januari			
00:00	VRT Journaal		
00:35	Vroege Vogels		
01:15	Typisch Land van Hulst		
01:40	Professors op Pad		
02:15	BinnensteBuiten		
02:40	Tijd voor MAX		
03:25	Sesamstraat		
03:40	Het Klokhuis		
03:55	Welkom bij de Romeinen		
04:20	De proefkeuken		
04:45	Bommelje!		
05:35	EenVandaag		
06:00	VRT Journaal		
06:35	1 jaar gratis		
07:25	NOS Journaal		
07:45	Weerbericht Europa/Afrika		
07:50	Wie is de Mol?		
08:50	MolTalk		
09:20	Hoogvlegers		
10:05	NOS Studio Sport Eredivisie		
10:55	Nieuwsuur		
11:25	Weerbericht Amerika/Caribiën		
11:30	NOS Studio Sport		
12:00	VRT Journaal		
12:30	De Zevende Dag		
14:35	Buitenhof		
15:30	Nederland Zingt		
15:55	De week van Karrewiet		
16:05	NOS Journaal		
16:10	Podium Witteman		
17:15	Mondo		
18:00	VRT Journaal		
19:00	NOS Studio Sport Eredivisie		
19:55	NOS Journaal		
20:10	Weerbericht Europa/Afrika		
20:15	Kamp Waes		

COLOFON

Uitgeverij: Amigoe Aruba N.V. Amigoe op School Topixs Aruba Production Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Topixs Aruba Production Yakari Gabriel Raisa Montilla topixaruba@amigoe.com
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Administratie Amigoe Krant: Rushilene Lejuez adminaruba@amigoe.com
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Nadine Salas Ariën Rasmijn Bobby Spier Carina Wever arubaredactie@amigoe.com	Administratie Abonnement: Zulaika Kelly abonnementaruba@amigoe.com
Advertentie verkoop Amigoe Krant: Zulma Kock Calisa Roosberg avisoaruba@amigoe.com	Distributie en klachten over bezorging: Zulma Kock abonnementaruba@amigoe.com
Amigoe op School: Tiziana La Torre aosaruba@amigoe.com	Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba
	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm
	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

Naam: Voornaam: Leeftijd:

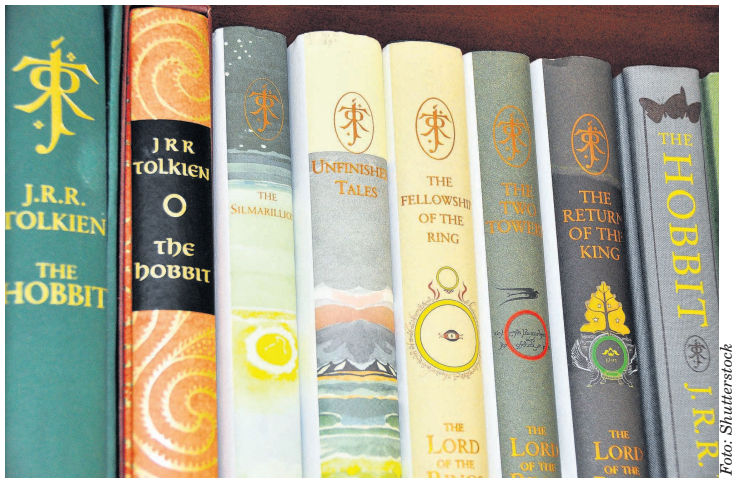
E-mail: Telf:..... School: Klas:

Amigoe Aruba kleurwedstrijd 2020

Onze jonge lezers kunnen deze tekening zo mooi mogelijk inkleuren en uiterlijk 22 juni bij het kantoor van de Amigoe Aruba inleveren tussen 8.00 en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16. Alle deelnemers ontvangen een cadeautje. Hoe meer kleurplaten er ingeleverd worden, hoe groter de kans een grote prijs te winnen. Laat een volwassene elke dag de Amigoe kopen of een abonnement nemen om elke dag mee te kunnen doen aan de kleurwedstrijd.

Op 26 juni worden alle deelnemers uitgenodigd om 15:00 uur om hun prijs op het kantoor van de Amigoe Aruba op te halen.

Zoon van J.R.R. Tolkien overleden op 95-jarige leeftijd

Christopher Tolkien, zoon van The Lord of the Rings-schrijver J.R.R. Tolkien, is donderdag gestorven op 95-jarige leeftijd. Dat meldde The Tolkien Society op Twitter. Christopher, die zelf ook schrijver was, werd vooral bekend door de voortzetting van zijn vaders werk. Christopher was de derde zoon van J.R.R. Tolkien, die in 1973 stierf. Na de dood van zijn vader werkte Christopher aan het verzamelen van zijn vaders schrijfwerk. Met alle verzamelde verhalen

die zijn vader nog niet had uitgebracht, maakte hij The Silmarillion, dat uitkwam in 1977. Christopher tekende ook de kaarten voor de The Lord of the Rings-boeken. In 2008 spande hij een zaak aan tegen New Line Cinema, die The Lord of the Rings-films uitbracht, omdat het bedrijf hem en zijn familie 80 miljoen pond schuldig zou zijn aan onbetaalde royalties. De zaak werd uiteindelijk geschikt en Christopher besloot geen juridische actie te ondernemen tegen de verfilming van The Hobbit.

Britse munt met Edward VIII voor ruim miljoen verkocht

Een gouden munt met de beeltenis van de Britse koning Edward VIII is voor een miljoen pond (ruim 2,3 miljoen gulden) van eigenaar gewisseld en daarmee de duurste munt ooit in Groot-Brittannië geworden. Dat meldten Britse media gisteren. De penning behoort tot een set van zes proefdrukken. De munt werd nooit in de roulatie gebracht omdat Edward

afstand deed van de troon voordat de eerste serie in januari 1937 kon worden geslagen. De koning (1894 -1972) deed afstand om te kunnen trouwen met de Amerikaanse gescheiden vrouw Wallis Simpson. Het gaat om een munt van 22 karaat goud die iets kleiner en lichter is dan een munt van een Britse pond. De koper is een privéverzamelaar.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : t1atorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Mensen

‘Explosieve groei’ dementie, parkinson en beroerte komende jaren

Het aantal Nederlanders dat een beroerte krijgt, lijdt aan dementie of de ziekte van Parkinson zal tot 2040 explosief stijgen, voorziet de Hersenstichting op basis van een rapport van het RIVM. De onderzoekers voorspellen dat over twintig jaar 672.600 Nederlanders een beroerte hebben gehad, dat er 330.400 mensen aan dementie lijden en 82.600 aan de ziekte van Parkinson. Het gaat om toenames van res-

pectievelijk 54 procent, 115 procent en 71 procent. De groei van de ‘ouderdoms-ziekten’ dementie en beroerte heeft volgens de organisatie te maken met de vergrijzing. Voor het groeiend aantal parkinson-patiënten is geen duidelijke verklaring. “En dit zijn slechts drie hersenaandoeningen van de in totaal honderden die voorkomen”, stelt de Hersenstichting. Volgens de belangenorganisatie hebben nu al bijna

4 miljoen Nederlanders een hersenaandoening. Dat kost de maatschappij jaarlijks 25 miljard euro. Die kosten gaan de komende jaren volgens de onderzoekers verder omhoog. “De zorguitgaven zullen stijgen, op het werk zullen steeds meer mensen zijn die lijden aan een hersenaandoening en Nederlanders zullen meer mantelzorg moeten verlenen aan mensen met een hersenaandoening.”

Gigi Hadid toch geen jurylid in zaak Weinstein

den dat Hadid als beroemdheid ongeschikt is voor de jury. Hadid wilde zelf wel en beklemtoonde maandag dat ze eerlijk en onpartijdig tegenover de zaak staat. De juryselectie is vaak een langdurig proces. Dit zou nu binnen een week zijn afgerond en de eerste zitting met een jury zou 22 januari zijn. Honderden mensen zijn opgeroepen en uiteindelijk moeten er twaalf juryleden en acht reservejuryleden worden geselecteerd.

Weinstein wordt door tientallen vrouwen van ongewenste seksuele handelingen beschuldigd. Maar hij staat in dit proces terecht wegens twee klagers. Mocht hij schuldig worden bevonden aan ernstige seksuele geweldpleging, dan kan hij levenslange gevangenisstraf krijgen.

Vietnamese onderscheiding voor cineast Joris Ivens

Cineast Joris Ivens (1898–1989) krijgt postuum de zogenaemde Friendship Medal van de Vietnamese regering. Ivens krijgt de onderscheiding omdat hij met diverse

films de westerse wereld heeft laten zien welke gruwelijkheden plaatsvonden in Vietnam na de Amerikaanse inval, aldus de Europese Stichting Joris Ivens.

Vrouw in VS cel in om doden man met oogdruppels

Een Amerikaanse vrouw moet 25 jaar de cel in omdat zij haar man heeft vergiftigd door oogdruppels in zijn water te doen. De 53-jarige Lana Sue Clayton vergiftigde haar man Steven in hun huis in Clover (South-Carolina). Aanvankelijk werd gedacht dat het 64-jarige slachtoffer een natuurlijke dood stierf, maar uit de autopsie bleek later dat de man een gevaarlijke dosis tetryzoline in zijn bloed had. De stof zit in oogdruppels en neussprays. “Ik heb nooit de bedoeling gehad om hem te doden”, zei de vrouw in de rechtbank. “De oogdruppels heb ik impulsief in zijn drankje gedaan om hem ziek te ma-

ken. Ik was boos omdat hij mij misbruikte en ik wilde dat hij me met rust liet”. De voormalige verpleegster verklaarde voor oogdruppels te hebben gekozen omdat deze smaakloos, kleurloos en geurloos zijn. Ze kwam op het idee na het zien van een film. De rechter was verbijsterd over de handelwijze van de vrouw. “Van alle moordzaken die ik ooit heb behandeld is dit wel een van de meest bizarre”, zei Paul Burch na de uitspraak. In 2016 beschoot de vrouw haar levenspartner al met een kruisboog. De politie deed dat incident toen af als een ongelukje.

Spaanse ex-bankier veroordeeld wegens smokkel Picasso

De steenrijke Spaanse ex-bankier en kunstverzamelaar Jaime Botín is onlangs tot anderhalf jaar cel veroordeeld wegens smokkel van een Picasso. Hij moet daarnaast een boete van 52,4 miljoen euro betalen, tweemaal de geschatte waarde van het kunstwerk. De 83-jarige Botín probeerde volgens de aanklagers een schilderij van Pablo Picasso (1881-1973) op een jacht het land uit te smokkelen om het kunstwerk in het buitenland te verkopen. De Spaanse autoriteiten hadden bepaald dat het unieke werk het land beslist niet uit mocht, berichten Spaanse media. De Franse douane op Cor-

sica vond de Picasso in 2015 in een jacht van Botín, de Adix. Het was de bedoeling dat het met een gehuurd privéliegtuig naar Genève zou worden gebracht.

De verdedigers van Botín hebben alle punten uit de aanklacht betwist. Het schilderij zou bijvoorbeeld officieel nooit in Spanje zijn geweest. Botín kocht het in 1977 in Londen en het hing in de Adix, die onder Britse vlag vaart. Het kunstwerk is nu in een opslagplaats van het Museo Reina Sofia in Madrid. Botín is het kwijt, want de Spaanse staat claimt nu eigenaar van de Picasso te zijn.

Peru zet toeristen het land uit na beschadigen Machu Picchu

De Peruaanse autoriteiten hebben vijf toeristen het land uitgezet nadat schade was aangericht in de historische stad Machu Picchu. Een zede toerist riskeert vier jaar cel en mag niet vertrekken. De vakantiegangers waren betrapt in een verboden deel van de Tempel van de Zon. Ze zouden zich hebben verstopt

in Machu Picchu om daar de nacht te kunnen doorbrengen en deden mogelijk ook hun behoefte in het eeuwenoude Inca-heiligdom. De groep bestaat uit vier mannen en twee vrouwen uit Brazilië, Argentinië, Chili en Frankrijk. Vijf van die toeristen werden volgens de politie uitgezet naar Bolivia. De zes-

de toerist, een 28-jarige man, kwam voorwaardelijke vrij en moet zich iedere tien dagen melden bij een rechtbank. De man zou hebben opgebiecht verantwoordelijk te zijn voor de val van een stenen plaat uit een tempelmuur. Daardoor zou zowel de plaat als de vloer zijn beschadigd. De verdachte stel-

de volgens een bron bij het Openbaar Ministerie dat de schade per ongeluk is aangericht. “Hij leunde alleen tegen een muur.” Machu Picchu betekent ‘de oude berg’ en is gebouwd tijdens het bewind van de Inca-keizer Pachacuti, die van 1438 tot 1471 zou hebben geleefd.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

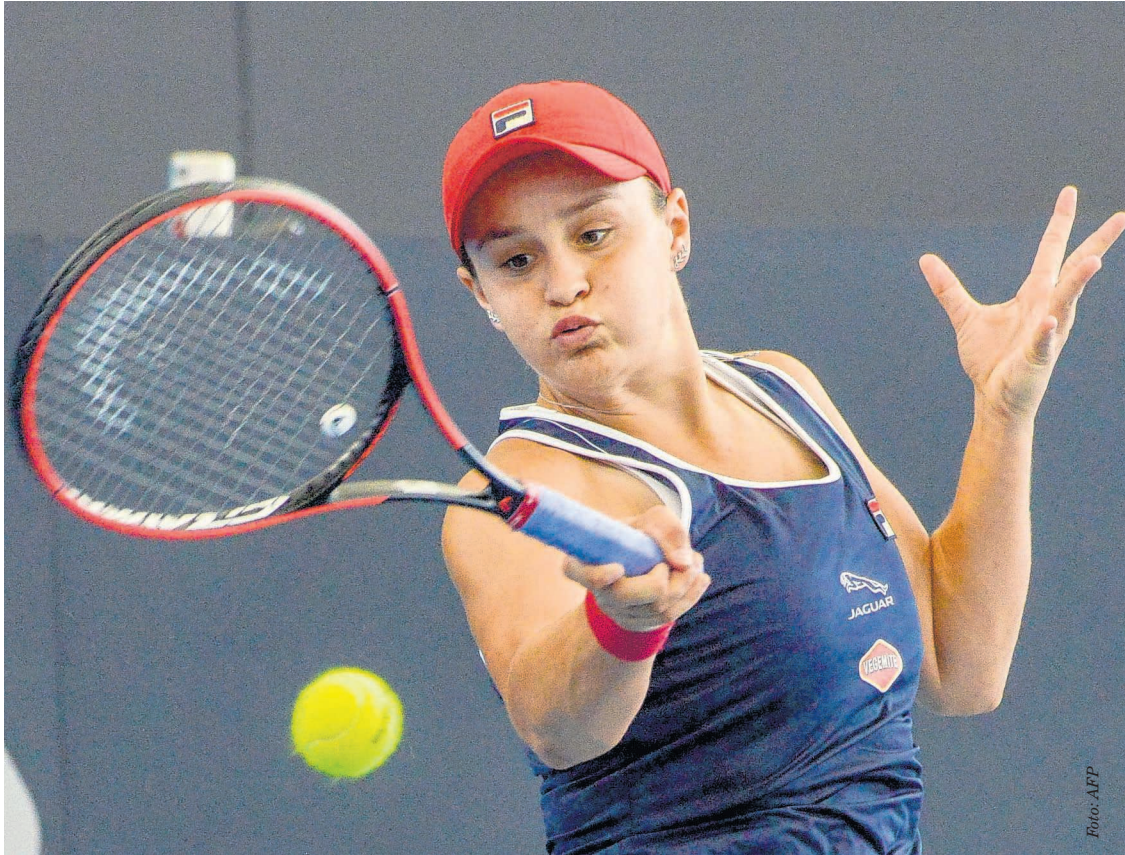
Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Tennissters Barty en Ribakina met titels op zak naar Melbourne

ADELAIDE/HOBART — De tennissters Ashleigh Barty en Elena Ribakina reizen met een goed gevoel naar Melbourne, waar maandag de Australian Open beginnen. Barty, de Australische nummer één van de wereld, won vandaag de finale van het WTA-toernooi van Adelaide. Kort daarvoor had de Kazachse Ribakina zich laten kronen tot winnares van het toernooi van Hobart.

Barty, die er de week ervoor in Brisbane nog in de eerste ronde uitvloog, was in Adelaide in de finale te sterk voor de Oekraïense Dajana Jastremska: 6-2 en 7-5. Het betekende de achtste toernooizege voor de 23-jarige Australische, die in Melbourne in de eerste ronde opnieuw een Oekraïense tennisster treft: Lesia Tsoerenko.

Voor Ribakina betekende de winst in Hobart haar tweede toernooizege. Vorig jaar won de twintigjarige tennisster uit Kazachstan al het toernooi van Boeka-

Ashleigh Barty gaat in topvorm naar de Australian Open.

rest. In Hobart versloeg Ribakina in de finale de tien jaar oudere Chinese Zhang Shuai in twee sets: 7-6 (7)

en 6-3. Een week eerder bereikte ze in Shenzhen ook al de finale, waarin ze verloor van de Russische Ekaterina

Alexandrova. Ribakina begint de Australian Open met een partij tegen de Amerikaanse Bernarda Pera.

Griekspoor voor het eerst op een grandslam na zege in Melbourne

MELBOURNE — Tennisser Tallon Griekspoor heeft het hoofdtoernooi van de Australian Open in Melbourne bereikt. In de laatste ronde van de kwalificaties versloeg de 23-jarige Haarlemmer de Italiaan Lorenzo Musetti in twee sets: 6-4 en 7-6 (8). Voor de eerste ronde is hij gekoppeld aan de Amerikaan Taylor Fritz.

Griekspoor zette de zeventienjarige Musetti na ruim anderhalf uur spelen opzij. Eerder was hij ook al te sterk voor de achttienjarige Australiër Rinky Hijikata en de Spaanse veteraan Guillermo García-López, winnaar van vijf ATP-titels, die ooit 23e op de wereldranglijst stond.

De Australian Open begint maandag. Voor Griekspoor wordt het zijn debuut op een grandslam. Afgelopen jaar gaf hij in de laatste kwalificatieronde voor de US Open een comfortabele voorsprong uit handen. Met Fritz treft hij de nummer 29 van de plaatsingslijst.

De 22-jarige Amerikaan haalde vorig jaar de derde ronde in Melbourne, maar is het jaar niet bijster sterk begonnen. In de ATP Cup verloor hij twee keer, van de Italiaan Stefano Travaglia en van de Rus Karen Chatzjanov, tegen één winstpartij: op de Noor Viktor Durasovic. In het toernooi van Adelaide vloog hij er afgelopen week in de eerste ronde al uit. De Kazak Alexander Boeblik was in twee sets te sterk. Griekspoor en Fritz treffen elkaar dinsdag.

Arantxa Rus is maandag de eerste Nederlandse deelnemster die in actie komt.

Zij speelt tegen de Poolse Magda Linette. Kiki Bertens neemt het dinsdag op

tegen de Roemeense Irina-Camelia Begu, de nummer 105 van de wereld.

Chelsea moet Pulisic tot midden februari missen

LONDEN — Chelsea kan waarschijnlijk tot midden februari niet beschikken over Christian Pulisic. De Amerikaanse international was geblesseerd uitgevallen in het duel met Brighton & Hove Albion op 1 januari (1-1) en is sindsdien niet meer in actie gekomen. Pulisic heeft last van een spierblessure in het bovenbeen.

De 21-jarige voetballer mist in ieder geval de wedstrijd van zaterdag tegen Newcastle United en dinsdag tegen Arsenal. Hij ontbreekt ook in het duel in de FA Cup tegen Hull City op 25 januari. Chelsea-coach Frank Lampard hoopt dat de pauze tussen de wedstrijden tegen Leicester City op 1 februari en

Manchester United op 17 februari Pulisic voldoende tijd geeft om weer fit te worden.

Pulisic maakte dit seizoen zes doelpunten voor Chelsea waarvan vijf in de competitie. Chelsea staat vierde in de Premier League met 22 punten minder dan koploper Liverpool.

Verbeterde luchtkwaliteit neemt zorgen tennisers niet weg

MELBOURNE — De kans dat de Australian Open last zal ondervinden van de door de vele bosbranden veroorzaakte smog in Melbourne is volgens de autoriteiten kleiner geworden. Toch maken tennisers zich zorgen over de omstandigheden bij het eerste grandslamtoernooi van dit jaar dat maandag begint.

De instantie die de luchtkwaliteit meet oordeelde vandaag dat er sprake was van middelmatige tot goede lucht. De laatste partijen in de kwalificaties konden volgens schema worden afgewerkt, iets wat eerder in de week niet lukte. De Sloveense Dalila Jakupovic moest met ademhalingsproblemen opgeven, andere tennisers klaagden over de omstandigheden. De Canadees Denis Shapovalov was het meest uitgesproken. Hij zegt te zullen weigeren de baan op te gaan als de luchtkwaliteit te slecht is. “Ik ga mijn gezondheid niet op het spel zetten. Ik denk dat niemand blij is met hoe het hier gaat”, vertelde de

nummer dertien van de plaatsingslijst. De bosbranden in Australië hebben al aan 29 mensen het leven gekost, terwijl wellicht miljoenen dieren niet aan de vuurzee hebben kunnen ontkomen. Twintigvoudig grandslamkampioen Roger Federer, lid van de spelersraad, verweet de organisatie eerder in de week een gebrek aan communicatie. “Het is heel verwarrend. Is het veilig om te tennissen? We weten het niet. Iedereen hier wordt verteld binnen te blijven en wij moeten de baan op.” Toernooidirecteur Craig Tiley heeft het besluit om gewoon te tennissen verdedigd. Hij stelt dat er vol-

doende controle is voor wat betreft de luchtkwaliteit en dat de gezondheid van de tennisers niet in gevaar komt. Gisteren kwamen vertegenwoordigers van de organisatie en spelersbond ATP nog bij elkaar. Rafael Nadal werd daarbij gerustgesteld. “Het enige wat het toernooi kan doen is luisteren naar specialisten. Als doktoren zeggen dat het geen probleem is, waarom zouden we dan niet de baan opgaan?”, zei de Spaanse nummer één van de wereld. De organisatie hanteert een grens van hoeveelheid fijnstof (PM2.5) in de lucht. Is die hoger dan 200 microgram per kubieke meter dan zal er niet worden getennist. “Ons is verteld dat die grens bij andere sportevenementen als de Olympische Spelen op 300 ligt. Wat dat betreft denk ik nu dat het goed wordt aangepakt”, aldus Federer.

1e zege schaker Giri op Tata Steel Chess

Anish Giri

WIJK AAN ZEE — Schaker Anish Giri heeft zijn eerste zege geboekt op Tata Steel Chess, het internationale schaaktoernooi in Wijk aan Zee. De 25-jarige Nederlandse grootmeester won in de zesde ronde met wit van Vladislav Kovalev uit Wit-Rusland.

Giri herstelde zich met de zege van de nederlaag een dag eerder tegen het zestienjarige talent Alireza Firouzja uit Iran. Daarvoor had de als derde geplaatste Nederlander vier keer remise gespeeld. Hij staat met drie punten gedeeld zesde. De partij tegen Kovalev duurde het langste in de zesde ronde. Na 51 zetten gaf de Wit-Rus zich gewonnen.

“Ik heb van Vladimir Kramnik geleerd om je na een nederlaag gewoon weer voor te

bereiden op de volgende partij. Dat is de meest efficiënte manier om een verliespartij te vergeten”, zei Giri. “En ik heb geluk gehad dat ik deze kon winnen. Het had anders kunnen lopen.”

Jorden van Foreest speelde zijn derde remise op rij. De twintigjarige grootmeester pakte na 34 zetten met wit een half punt tegen de voormalige wereldkampioen Viswanathan Anand uit India. Van Foreest heeft drieënhalf punt na zes van de dertien

ronden. Dat is een half punt minder dan de koplopers Wesley So en Alireza Firouzja die beiden ook remise speelden. De Amerikaan So deed dat tegen Jan-Krzysztof Duda, de Iranier Firouzja speelde remise tegen Yangyi Yu. Wereldkampioen Magnus Carlsen sloot voor de zesde keer een partij af met remise. Ook tegen de nummer twee van de plaatsingslijst, de Amerikaan Fabio Caruana, kon de Noorse titelverdediger met wit niet winnen. Carlsen won het toernooi in Wijk aan Zee al zeven keer, maar heeft deze editie nog geen partij gewonnen. Hij heeft na zes rondes drie punten, een vol punt minder dan So en Firouzja.

Cambuur verliest opnieuw en ziet concurrenten naderen

OSS — Koploper Cambuur heeft bij Top Oss ook de tweede wedstrijd van 2020 verloren. De Friezen gingen in Oss met 3-2 onderuit en kunnen maandag hun koppositie kwijtraken als Jong Ajax maandag wint van hekkensluiter FC Dordrecht. Cambuur, dat vorige week verloor van Volendam, heeft nu nog twee punten meer dan de Amsterdammers.

Cambuur was in Oss al vroeg op voorsprong gekomen. Henk Dijkhuizen maakte een eigen doelpunt. Een kwartier later maakte Philippe Rommens gelijk vanaf elf meter na een overtreding van Ragnar Oratmangoen. De thuisploeg kwam zelfs op 2-1 via een rake kopbal van Rick Stuy van den Herik uit een corner. Robert Mühren zorgde met een intikker voor de 2-2 stand bij rust. Stuy van den Herik maakte na rust ook meteen zijn tweede treffer dit seizoen voor Top

Oss en bezorgde zijn ploeg de winst. De Graafschap en FC Volendam zijn Cambuur tot op twee punten genaderd. De Graafschap won met 2-0 bij Almere City dankzij treffers van Javier Vet en Ralf Seuntjens.

FC Volendam was met 4-2 te sterk voor tien spelers van Jong PSV. Na de 1-0 van Francesco Antonucci, moest PSV'er Maxime Soulas met rood van het veld. De Amerikaan Richard Ledezma scoorde daarna twee keer

voor PSV. Gijs Smal zorgde in de tweede helft voor de gelijkmaker, Nick Doedeman en Martijn Kaars voor de 4-2. NAC won onder interim-trainer Willem Weijs de eerste thuiswedstrijd. In Breda werd Jong AZ met 3-1 verslagen door twee treffers van Arno Verschueren en één van Huseyin Dogan. Joerie Church scoorde in de slotfase nog voor Jong AZ.

Het mooiste doelpunt van de avond kwam op naam van Shayne Pattynama. De speler van Telstar nam een voorzet van Ilias Bronkhorst vol op de slof en liet doelman Alessandro Damen van Excelsior kansloos. Het duel tussen de subtoppers eindigde in 3-3.

Schalke 04 verrast Borussia Mönchengladbach

GELSENKIRCHEN — Schalke 04 heeft bij de hervatting van de competitie in de Bundesliga voor een verrassing gezorgd. De nummer vijf was op eigen veld met 2-0 te sterk voor het hoger geklasseerde Borussia Mönchengladbach, dat in Gelsenkirchen de koppositie liet liggen. De thuisclub nam na de rust afstand. Suat Serdar en Michael Gregoritsch brachten de treffers op hun naam. Borussia Mönchengladbach bleef als nummer twee op 35 punten staan, nu nog maar twee punten meer dan Schalke 04. Koploper RB Leipzig kan met winst vandaag thuis tegen FC Union Berlin de eerste plaats verstevigen. Titelhouder Bayern München, dat vier punten minder heeft dan de lijstaanvoerder, speelt morgen uit tegen middenmoter Hertha BSC.